ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5028 — ՕԳՈՍՏՈՍ 19/1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 27 ՋԷՄԱԶԻ ԻԼ ԷՎՎԷԼ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5028

در علیه ده غلطه ده آره‌ویك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է զրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ 1884 ՕՐԱԳԻՐ

27ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ

ԶԱՆՁԻ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ

Բ. ԿԱՅՍԵՐ

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԵՒ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ

Սրտի անհուն բերկրանքով ու եռանդագին խանդավառութեամբ մըն է որ Թուրքիոյ համայն բնակիչները կը տօնեն այսօր ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԿԱՅՍԵՐ *Գահակալութեան 27րդ բարեբաստիկ տարեդարձը: Ամէն ոք, ուրախութեան ինքնաբուխ արտայայտութիւններով, սրտագին բարեմաղթութիւններ կ'ընէ Ն. Կ. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար, որուն Գահակալութիւնը ճշմարիտ բարիք մը եղած է օսմ. միլիոնաւոր հպատակներուն եւ Թուրքիոյ մէջ բնակող օտարազգիներուն համար: Հետեւաբար, ժողովուրդը, իր հաւատարմական զգացումները արտայայտելու համար, կը պատրաստուի այս իրիկուն չքեղ կերպով տօնելու Թուրքիոյ մեծանուն Վեհապետին Գահակալութեան բերկրարիթ տարեդարձը:*

Սուլթան Ապտ-Իւլ-Համիտ Օգոստափառ Կայսեր օսմանեան փառայեղ Գահը բազմած օրէն ի վեր, երկիրը անօրինակ զարգացում մը ունեցած է թէ՛ բարոյապէս եւ թէ նիւթապէս: Տնտեսական ու երկրագործական ձեռնարկները մեծապէս քաջալերուած, անթուելի օգուտներ ու բարիքներ առաջ բերած են երկրին ընդհանուր բարօրութեան ու զարգացման մէջ: Շնորհիւ Վեհափառ Սուլթանին անդուլ հոգածութեանց, հանրօգուտ շինութիւնները ամէն տարի կը բազմանան, երկաթուղիի գիծերու ցանց մը իրարու կը միացնէ օսմանեան մեծազօր կայսրութեան իրարմէ այնքան հեռաւորութիւն ունեցող մասերը, զգալապէս նպաստելով երկրագործութեան, որ յարաճուն զարգացում մը կ'ունենայ: Կրթական գործն ալ մեծ մղում ստացած է թէ՛ մայրաքաղաքի մէջ եւ թէ դաւառները, ուր այսօր ամենայնտեղ գիւղին մէջ դպրոց մը բացուած է: Վաճառականութիւնը նորանոր թռիչներ կ'առնէ եւ առեւտրական գործառնութիւնները օտար երկիրներու հետ, հետզհետէ կ'աւելնան, ընդհանուր բարգաւաճում մը առաջ բերելով ժողովրդեան ամէն դասակարգերուն մէջ: Ու այս ընդհանուր բարօրութեան մէջ՝ Թուրքիոյ երկրագործական վարկը զգալի բարձրացում մը կ'ունենայ ու տեղանաւորական հաստատութիւնները իրենց բարեկարգ վիճակով անհունապէս կը նպաստեն երկրին առեւտրական շարժման ու տնտեսական մեծ ձեռնարկներու յաջողութեան:

Այս արագ ու փայլուն յառաջդիմութեանց մեծագոյն սատարն է օսմանեան տէրութեան ահեղ զօրութիւնը, որ մեծապէս աւելցած է. օսմանեան ցամաքային բանակը ու նաւատորմը վերջին կատարելագործութիւններով օժտուած, պատկառելի դիրք մը կը գրաւեն եւրոպական տէրութեանց շարքին մէջ:

Հետեւաբար, այս բարեբաստիկ Գահակալութեան առթիւ, երախտագիտական պարտք մըն է յիշել ու թուել այն անհուն շնորհները ու հոգածութիւնները, որոնք Վեհափառ Կայսեր կողմէ կը շռայլուին իր միլիոնաւոր հաւատարիմ հպատակներուն, որոնք ամէն առթիւ սրտագին բարեմաղթութիւններ կ'ընեն Ն. Կ. Վեհափառութեան թանկագին կենացը համար: Բարենպատակ հաստատութիւնները, դպրոց, հիւանդանոց, անկիւնանոց, որբանոց, ամէնքն ալ միշտ արժանացած են Օգոստափառ Սուլթանին առատագութ շնորհներուն, առանց ազգի ու կրօնքի խտրութեան: Իր զաւակներուն վրայ գուրգուրացող ճշմարիտ հօր մը պէս, նիւթական դժուարութեանց, երաշտութեան, հրդեհի, ողողումներու եւ այլ բնական պատահարներու առեն իր շնորհները միշտ անպակաս ըրած է ու կ'ընէ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը: Դեռ անցեալ շաբթու, Աֆիոն Գարահիսարի աղէտալի հրդեհին առթիւ, Օգոստափառ Սուլթանը բարեհաճեցաւ հրամայել որ 1000 ոսկի բաժնուի արկածեալներուն:

Ն. Կ. Վեհափառութեան բարեբաստիկ տարեդարձը ուրեմն նշանակելի թուական մըն է տարւոյն մէջ, երբ ամէն ոք խնդութեամբ կը համակուի եւ սրտաբուխ բարեմաղթութիւններ կ'ընէ իր վայելած անհուն բարիքներուն ու շնորհներուն համար: Խրախճանութիւնները, չքեղ լուսավառութիւնները որոնք այս դիշեր կը կատարուին երկրին ամէն կողմերը, եւ այն սրտագին ուրախութիւնը որ ամէն կողմէ կը պոռթկայ, ապացոյցներ են թէ օսմանեան միլիոնաւոր հպատակները ո՛րքան սրտագին երախտագիտութեան զգացումներ կը տածեն Ն. Վեհափառութեան նկատմամբ: Հպատակ հաւարակութեանց պէտքը, իբր թարգման իրենց ժողովրդեան երախտագիտական զգացումներուն, այսօր Կայս. Պալատ կը փութան, շնորհաւորական եւ բարեմաղթական արտայայտութիւններ ընելու համար: Արեւելք ալ ձայնակցելով ընդհանուր եւ սրտաբուխ բարեմաղթութեանց, կը գրէ.

ԿԵՑՑԷ՝ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ
ԱՊՏ-ԻԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՂԱԶԻ
ՄԵԾԱՆՈՒՆ ՎԵՀԱՊԵՏԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԹԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Կէ:

Կեդրոն. Վարժարանի նոր տարեշրջանը կը սկսի ի մօտոյ: Ընդհանրապէս հայ ծնողք, շատ անհնար բացառութեամբ, տեղեկութիւն չունին այս հաստատութեան ընծայած առաւելութեանց մեր տղոց Երկրորդական կրթութեան մասին: Կեդրոն. Վարժարանը մեր միակ հանրային հաստատութիւնն է որ, իբր այն, ձրի մուտք ալ ունի նիւթապէս անկարող դասակարգի տղոց համար, եւ նուազագոյն չափով ամսաթոշակ մը, մինչեւ մէկ քառորդ ոսկի, ոչ-բարեկեցիկ տղոց ի նպաստ, բաւական է որ ունենան ի ձեռին Տարը. Նախկրթութեան Շրջանաւարտի վկայական, կամ նոյն վկայականին համաձայն կարողութիւն ցոյց տան քննութեամբ: Ամէն հայ տղու համար, որ կը փափաքի Երկրորդական կրթութեան հետեւիլ՝ զարգացման մինչեւ այս աստիճանը ստացած ըլլալու համար, իբրեւ առաւելութիւն իր գործի ասպարէզին մէջ, կամ մասնաւորապէս Պետական բարձրագոյն վարժարաններէն մին մտնել եւ կամ Եւրոպայի մէջ մասնագիտութիւն մը սորվիլ, տարակոյս չկայ թէ Կեդրոն. Վարժարանն է որ կ'ընծայէ միակ դիւրութիւնն ու բաւականաչափ պաշարը. եւ ա՛յն՝ ամէն դասակարգի տղոց համար անխտիր: Հա՞րկ է ըսել նաեւ թէ Կեդրոն. Վարժարանի ուսումնական վիճակը, իր նիւթական բարգաւաճ վիճակին պէս, երբեք տեղի չի թողուր բանաւոր քննադատութեանց,— առանց մոռնալու սա պարագան թէ՝ որ եւ է կրթական հաստատութիւն կրնայ եւ պարտի ունենալ բաղձալի կողմեր, քանի որ յառաջդիմութեան պահանջումը չափ ու սահման չի ճանչնար բնաւ:

* * *

Բայց այս հասարակաց տեղեկութիւններով չէ որ կ'ուզէի ի վեր հանել Կեդրոն. Վարժարանի առաւելութիւնները. ուրիշ մասնաւոր պարագայի մը վրայ, թերեւս չատ քիչ անգամ ի նկատ առնուած կարեւոր պարագայի մը վրայ, կ'ուզէի ամփոփել հայ ծնողաց ուշադրութիւնը: Պարզեմ համառօտիւ:

Ամէն հայ ծնողք կը փափաքի որ իր տղան օտար լեզու մը կամ լեզուներ սորվի վարժարանի մէջ, կարեւոր ուսմանց եւ դիւրութեանց հետ, եւ աւելի քան որ եւ է վարժարան՝ Կեդրոնականէն կ'ակընկալէ դայս մեծագոյն չափով: Տարակոյս չկայ թէ Հայերէնի մասին խնդիր չի կրնար ըլլալ Կեդրոն. Վարժարանի մէջ, ուր ի հարկէ կը սորվի ուսանողը իր մայրենի լեզուն ըստ բաւականին, հանդերձ յարակից ծանօթութիւններով: Պետական լեզուին՝ Թուրքերէնի վրայ խօսելով, կարծեմ աւելորդ պիտի ըլլայ ըսել՝ թէ Կեդրոնականի մէջ խիստ լաւ կերպով աւանդուած Թուրքերէնը վայրապար պիտի փնտռէինք մայրաքաղաքիս ուրիշ ոչ-մահմէտական հանրային դպրոցներու մէջ, յունական ըլլայ թէ ֆրանսական, ամերիկեան թէ գերմանական, եւ այլն: Կարծեմ թէ այս պարագան խնդրոյ առարկայ չի կրնար ըլլալ: Ինդրոյ նիւթ կրնայ ըլլալ միայն եւրոպական լեզուներու ուսումը Կեդրոն. Վարժարանի մէջ. եւ ահա ինչ որ կ'ուզէի դիտել տալ ի կարդին: Ոչ մէկ օտար լեզու, ֆրանսերէն, անգլիերէն կամ գերմաներէն, կարելի է ուսանել մեր մեծագոյն կրթական հաստատութեան մէջ այն չափով՝ որ չափով որ կ'ուսուցուի, օրինակի համար, ֆրանսերէն լեզուն՝ ֆրանսական վարժարանի մը մէջ, անգլիերէնը՝ անգլիական կամ ամերիկեան վարժարաններու մէջ, եւ Գերմաներէնը՝ գերմանական վարժարանին մէջ, մանաւանդ երբ ի նկատ առնենք իւրաքանչիւր լեզուի խօսելավարժութիւնը կամ իւրաքանչիւրին գործնական բաղմապիսի կիրառութիւնները: Եւ ասիկա աչխարհիս ամէն կողմը այսպէս է. միշտ վարժարանին ընտրեալ լեզուն՝ քաջ կը սորվուուի ի միասին մեւ օտար լեզուներուն. Կեդրոնական Վարժարանի ուսմանց ընթացքին բացառիկ հրաշագործութիւն մը սպասել իմաստութիւն չէ: Եւ եթէ այս եւրոպական լեզուներէն մին՝ օրինակի համար անգլիերէնը, ա՛նչափ խնամով ուսուցուէր Կեդրոնականի մէջ՝ որչափ կ'ուսուցուի Ռոպերթ Գոլէճի մէջ, այն առեն մեր բարձրագոյն վարժարանը եղող Կեդրոնականը հայ վարժարան ըլլալէ պիտի դադրէր:

Ի հարկէ սակայն հայ ծնողք մը այս տեսութիւններէն չատ բան չուզեր հասկնալ. անիկա կ'ուզէ որ իր տղան քաջ ֆրանսերէն կամ անգլիերէն սորվի եւ կամ գերմաներէն վարժ խօսի:— եթէ միայն քաջ անգլիերէն կ'ուզէ, իր տղուն յարմար դպրոցը Կեդրոնականը չէ. այսպէս թող հասկնայ նաեւ ֆրանսերէնի ու գերմաներէնի համար: Բայց եթէ կը հաւանի որ իր տղան, —բացի Հայերէնի եւ Թուրքերէնի անմրցելի առաւելութիւններէն,— գէթ այնչափ միայն ֆրանսերէն սորվի՝ որչափ կարելի է սորվիլ գերմանական վարժարանի մը մէջ, կամ այնչափ անգլիերէն՝ որչափ ֆրանսական վարժարաններու մէջ, եւ փոխադարձաբար, այս պարագային Կեդրոնականն է իր տարուն օգտակարագոյն վարժարանը, որ ի մէջ այլոց՝ մասնչելի է որ եւ է դասակարգի վերաբերող անհատի: Կեդրոնականի մէջ ուսանողուած եւրոպական լեզուներուն միջին աստիճանը, ինչ որ ալ ըլլայ, ի տեսականին բարձր է միւս օտար հաստատութեանց մէջ ուսուցուած լեզուներուն միջին աստիճանէն. հայ ուսանողը ի վիճակի է Կեդրոնականի մէջ աւելի լաւ սորվելու ֆրանսերէն, օրինակի համար, քան որ եւ է անգլիական կամ գերմանական վարժարանի մէջ. մինչեւ իսկ Կեդրոնականի շրջանաւարտ մը ապահովապէս կրնայ դերազանցել, Ուսողութեան եւ Բնակ. դիտութեանց մէջ, եւրոպական վարժարանի մը շրջանաւարտ հայ պատանին,—անարդադատելի մնալով հանդերձ Հայերէն եւ Թուրքերէն լեզուներու կողմէ, ինչպէս ըսի, որ եւ է օտար վարժարանէ ելլող շրջանաւարտի հետ:

* * *

Այս նկատումներով իրաւացի չէ կարծեմ ստորագասել, կամ մանաւանդ չվերադասել, մեր Կեդրոն. Վարժարանը՝ մայրաքաղաքիս Երկրորդական կրթութեան յատուկ օտար վարժարաններէն: Ամէն մասամբ յանձնարարելի միակ հաստատութիւնն է Կեդրոնականը հայ տղոց համար, որոնք աւարտելով Տարը. Նախկրթութեան վեցամեայ շրջանը՝ փափաք ու յարմարութիւն ունին հետեւելու Բարձր. կրթութեան Կ. Պոլսոյ պետական վարժարաններու մէջ կամ այլուր:

Մեր ունեցածին յարգը յանձն մենք իսկ չենք ճանչնար,—անոր համար թերեւս որ ունինք: Եթէ չունենայինք Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցն ու Որբանոցը, շատ աւելի պիտի զգայինք անշուշտ այս հաստատութեանց պէտքը: Եթէ գոյութիւն չունենար Կեդրոն. Վարժարանը, մեր բոլոր հրապարակագիրները պարբերաբար պիտի ողբային այդպիսի հաստատութեան մը չգոյութեան համար. եւ հիմա որ ունինք, չենք գիտեր ըստ արժանւոյն օգտուիլ անոր գոյութենէն: Ո՞չ ապաքէն ամէն օր բան գործ ըրած ենք խօսիլ աղէկանց Երկրորդական կրթութեան յատուկ վարժարանի մը պէտքին վրայ, բաւական չհամարելով Բերայի Լսանեան վարժարանին երկու լրացուցիչ դասընթացքները: Բայց Վարչութիւնը, որու վերին հսկողութեան ներքեւ է Կեդրոն. Վարժարանը, զոր կը վարէ մասնաւոր ինամակալութիւն մը Վարչութենէն կարգուած, ցոյց տուած է ծնողքներուն՝ Երկրորդական կրթութեան յատուկ հայ հաստատութիւնը. եւ ա՛լ ծնողքներուն կը մնայ մտածել իր զաւակներուն կրթական օգուտն ու վնասը:

ԱՐԻՑ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ ՄԷՋ

Արեւելքի 4989 թուին մէջ հրատարակուած ընդարձակ յօդուածով մը, յատակորէն պարզած էինք քաղաքիս Ս. Կրգոյ եկեղեցիի երկսեռ վարժարաններուն Հոգաբարձութեան հրաժարումը, եւ այս պատճառով կրթական գործին ստացած յուսահատական վիճակը, ինչ որ ամբոխութեան կը դատապարտէր տեղւոյս հայ համայնքին կրթական ակնկալութիւնները:

Մեր կրթական վիճակը յետադիմութեան ուղղի բռնած էր. Արդէն ըսած էինք թէ՝ կրթական բեղմնաւոր գործունէութեան շրջան մը հոլովող Հոգաբարձութիւնը, ինչ պարագաներով հրաժարեցաւ, եւ թէ անոր հրաժարումովը ինչ դառն հաւանականութեան մը հետ չփուռեցաւ կրթականացութիւնը: Սակայն խնդիրը հոս չմնացաւ: Ընդհանուրէն կրթական յուռեստութիւնը աւելի չնշուեցաւ, երբ անոր եռեւէն հրաժարեցաւ թաղականութիւնը, որ պատուակիր ու օրինաւոր տարրերէ կազմուած էր, ու երեք տարիներէ ի վեր դիտակից գործունէութեամբ մը մատակարարած էր եկեղեցին, ու կարելիութեան չափով ալ վարժարանները: Անիկա հրաժարեցաւ, որպէս զի իր պաշտօնավարութեան օգտակար շրջանը չարաշաւորի կրթական մահացու քայքայումով: Աս ալ բաւական չէր, վարժարաններու արդիւնաւոր տնօրէն Պետրոս էֆ. Սրապեան, տեսնելով այս անհարմար տեղաւորութիւնը, որ կը սպառնար վարժարաններու գոյութեան, եւ անոր բարեհամբաւ անունին, անմիջապէս հրաժարականը տուաւ ու պատրաստուեցաւ մեկնելու, որուն բնական հետեւութիւնը պիտի ըլլար նաեւ ուսուցչական խումբին ցրուումը:

Սակայն գոհունակութեան արժանի է որ այս յաջորդական հրաժարումները, եւ մանաւանդ համակրելի տնօրէնին մեկնումի պարագաութիւնները, ինչպէս նաեւ ուսուցչական մօտալուտ տարաղնուքը անհետեւանք չմնացին: Հասարակութեան մը համար, որուն մէջ յայտնապէս կը տեսնուի կրթասիրական տրամադրութիւններ, բնականաբար անմեղադրելի պիտի չըլլար այս կրթական անտարբերութիւնը: Արդարեւ, ուսանողներու ծնողքները ու բոլոր կրթասէր անձերը, անմիջապէս իրենց ստորագրութիւններովը ծածկուած հանրագրութիւններ մատուցին Առաջնորդարանին, իրենց չնորհակալութիւնը յայտնելով վարժարաններու եռամեայ բարձր կանոնաւորութեանը համար, ու պահանջելով անոնց բարոյական ու կրթական ուղղութեան անխափան շարունակութիւնը Հոգաբարձութեան եւ Տնօրէնութեան վերահաստատումով, ինչպէս նաեւ խոստանալով նիւթական եւ բարոյական աջակցութիւն անոր յարաճուն տեւականութեանը համար:

Մինչդեռ այս իմաստով հանրագրութիւններ Առաջնորդարան կը հասնէին, միւս կողմէն ալ, պատուաւոր ու ազդեցիկ անձեր Առաջնորդին կը դիմէին, ու կը պահանջէին որ բաւականութիւն տրուի ժողովուրդի խնդրանքներուն, որպէս զի իրենց զաւակները փողոցներու թափառաշրջիկներ չըլլան, եւ կամ խաղցայական խմբակներու մէջ չսպառին բարոյապէս:

Առաջնորդարանը բնականաբար անտարբեր չէր կրնար մնալ այս դիմումներուն ու խնդրանքներուն: Անոր համար, կրթական գործին յառաջացումը, ու փայլումը առաջին նուիրական պարտականութիւն է: Առաջնորդարանին գործունէութիւնը ա՛յնքան գնահատելի է, ո՛րքան բեղմնաւոր ու գոհացուցիչ կրթական կացութիւնը: Կը սպասէինք որ բաւականութիւն տրուէր ժողովրդին կրթական պահանջումներուն, որոնք այնքան բանաւոր ու գործնական էին:

Արդարեւ Առաջնորդարանը նկատողութեան առաւ այս առաջարկութիւնները, եւ վարժարանական, ինչպէս նաեւ վարչական գործերը անխնդրաբար շարունակութեան մը ու բաւարար կանոնաւորութեան մը մէջ դնելու համար. իրեն գործունէութեան առաջին ապացոյցը եղաւ Քաղաքական Ժողովի կազմակերպութիւնը: Հին անդամներուն վրայ, իրենց հանրօգուտ ծառայութիւններովը ծանօթ, երկու պատուաւոր եւ կրթասէր անձեր՝ Մկրտիչ էֆ. Եէկէնեան եւ Պօղոս էֆ. Տ. Գարրիէլեան աւելցան: Երկու անդամ ալ աւելնալու վրայ են: Այս պարագան բաւական յուսադրութիւն մըն էր: Ամէնէն առաջ ձեռնարկուեցաւ Թաղ. Խորհուրդի մը ընտրութեան, եւ որովհետեւ հինը կը յանձնէր իր հրաժարականին վրայ, նոր մը կազմակերպուեցաւ, բաւական կարեւոր տարրերէ, Ատենապետութեամբ վաճառական Յակոբ էֆ. Յակոբեանի: Յետոյ, իր օգտակար պաշտօնավարութիւնը շարունակելու համար, պաշտօնագիր ուղղուեցաւ Տնօրէն Պետրոս էֆ. Սրապեանի, որ իբրեւ գործնական մարդ, իբրեւ դպրոցի կանոնաւորութեան նախանձախնդիր վարիչ, առաջարկեց քանի մը պայմաններ, անոնց ընդունելութեան վերաբերելով իր պաշտօնավարութիւնը: Պայմանները հետեւեալներն էին: Ա. Հոգաբարձութեան կազմակերպութիւն, Բ. Տարուան մը համար 400 ոսկինոց պիւտճէի մը ապահովութիւն, Գ. Ամսամուտներու կանոնաւոր վճարում, Դ. Յաջորդ աարեշրջանի դիրքերուն եւ ուսուցիչներուն պատրաստութիւնը, Ե. Դադրեցնել անհիմն հակառակախօսութիւնները կարգ մը չարամիտ անձերու, որոնք պարզամիտներու տրամադրութիւնները կը խանգարեն, դպրոցը եւ անոր ուղղութիւնը անուանարկելով:

Ասոնք չատ օրինաւոր պայմաններ են, որ պատիւ կը բերեն անօրէնին ուղղամտութեան ու վարչադիտութեան: Առաջնորդին հետ, Բաղաքական Ժողովի յարգելի անդամները վաւերացուցին եւ ընդունեցին զանոնք, արժանաւոր նկատառութեամբ, որով անօրէնին գործը ապահովուած եղաւ:

Ասիկ եւսքը կուգար ամէնէն կարեւոր խնդիրը, Հոգաբարձութեան մը կազմութիւնը: Թէ՛ Բաղաքական Ժողովը, եւ թէ քաղաքիս կրթասէր անձերը, լաւագիտէին թէ հրաժարեալ Հոգաբարձութիւնը բոլորանուէր գործունէութիւն մը ունեցաւ, եւ թէ վարժարաններուն բաղձալի կանոնաւորութիւնը, անօրէնին եռաքը, զլխաւորապէս անոնց կորովի եւ փորձառական ջանքերուն արդիւնքն է: Ուստի զանոնք իրենց բեղուն պաշտօնավարութեան մէջ վերահաստատելու համար՝ քանիցս պաշտօնական դիմումներ, թախանձանքներ, եւ անհատական թելադրութիւններ եղան: Բայց բոլոր այս ձեւաղան կոչումները անօգուտ եղան. անոնց որոշումը անփոփոխ էր:

Թէ ինչո՞ւ անոնք, այնքան դժկամակութիւն, ու յամառ անփոխիսամտութիւն ցոյց տուին, եւ հակառակ պաշտօնական ու անպաշտօն թելադրութիւններու, ընաւ չյօժարեցան շարունակելու իրենց օգտակար պաշտօնավարութիւնը: Պատճառները՝ կարեւորագոյնները արդէն մեր նախագոյն յօդուածովը բացատրեցինք: Մեր նպատակը անձնականութիւններ չոչնչելն չէ: Մենք կը փափաքինք որ վերոյիշեալ կրթական դժուարութիւնները, եւ դասաբարակութեան գործը իր արժանաւոր կարեւորութիւնը ունենայ:

Վերջապէս յայտարարենք թէ, նախորդ Հոգաբարձութեան պաշտօնի վերատանձնումը անկարելի եղաւ եւ ձեռնարկուեցաւ նոր ընտրութեան:

Անաւասիկ հոս ծայր տուին ամէնէն կորովեան դժուարութիւնները: Մէկ կողմէն հին Հոգաբարձութեան անտարամադրութիւնը, եւ միւս կողմէն այդ պաշտօնէութեան դժուարութիւններուն յանձնառու մարդոց չգոյութիւնը յատահատակն կացութեան մը մէջ դրած էին խելահասները, ու անկէ ետքը ընտրութիւններու եւ հրաժարութիւններու կատակերգութիւնը սկսաւ, մինչեւ որ կրթասէր շրջանակներու մէջ կատարուած խորհրդակցութիւններով ու անձնական խղճմտութեան թելադրութեամբ, քանի մը կարեւոր անձեր իրենց պատրաստակամութիւնը յայտնեցին այդ ծանր պաշտօնը ստանձնելու: Սակայն բնականաբար մեծ ուրախութեամբ համակեց Առաջնորդարանի պաշտօնէութիւնը, որ այս մասին յատուկ մոռնդութեան մը մէջ ինկած էր:

Անմիջապէս պաշտօնական հրաւիրագիրներ ուղղուեցան անոնց, որոնք չնուազագոյն եկան, վաւերացուցին, եւ իրենց դիւանական կազմակերպութիւնը ձեռնարկեցին: Այսպէս, Մարգար էֆ. Պերպէրեան (Խարբերդցի) ատենապետ, Յակոբ էֆ. Տ. Պողոսեան՝ ատենադպիր, Կարապետ էֆ. Դալէմբարեան՝ դրամապետ, Կարապետ էֆ. Պասմաճեան եւ Սարգիս էֆ. Թաշատուրեան: Սոնոյմէ վերջին չորսը, հին թաղականութեան անդամներէն են, եւ այդ բազմապատկանչ պաշտօնէութեան մէջ, իրենց արդիւնաւոր ծառայութիւններու գրաւականները ցոյց տուած են, եւ սակայն ընդհանուր առումով ամէնքն ալ կարող, կրթասէր ու գործունեայ անձեր են, եւ լիապէս կը սպասենք որ, իրենց վաճառականական կորովին պիտի խառնեն դպրոցասիրական զորով մը, ու ազգութեամբ եւ հաստատակամութեամբ պիտի չարունակեն կրթական նախանձելի ուղղութիւնը:

Կը մնար ուրիշ խնդիր մը: Նորակազմ Հոգաբարձութիւնը, իբրեւ ամենագլխաւոր պայման, առաջարկած էր որ, հին Հոգաբարձութեան բոլոր անդամները, իբրեւ պատուակալ պաշտօնակից, միշտ անջակից գտնուին իրենց՝ անպայման կերպով, եւ իրենց հասուն փորձառութեամբը առաջնորդեն զիրենք պաշտօնին դժուարութիւններուն մէջ: Անմիջապէս Առաջնորդարանէն պաշտօնապէս առաջարկուեցաւ հին Հոգաբարձութեան, որպէս զի ստանձնեն պատուոյ անդամակցութիւնը: Հին Հոգաբարձութեան բոլոր անդամները, իրաւունքներն տրամադրելի ցոյց տուին: Սակայն աւելի ամուր տարացոյց մըն է իրենց զլսակից կրթասիրութիւնը:

Եթէ մինչեւ հիմա դպրոցին նկատմամբ բան մը չդրեցինք, պատճառը սա էր որ դպրոցական խնդիրները վերջին եղրակացութեան մը չանցած չէին. սակայն այս չաբթու ամէնէն կարեւոր խնդիրը, Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը լմնցաւ. կը սպասենք որ կարգադրուի նաեւ պիտանի խնդիրը, որ բաւական դժուարին է, երբ նկատողութեան առնենք թէ, մեր վարժարանները եկամուտի հաստատուն աղբիւրներ չունին, եւ հարկադրուած են եկեղեցիի մնաուկէն, թոչակներէն եւ պատահական նուիրատուութիւններէն մասակարարուելու:

Տիարպէքիր ՅԱԿՈԲ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Յ. Դ.—Ասկէ առաջ, «Կրթական գործը Տիարպէքիրի թեմերուն մէջ» խորագրով յօդուածիս մէջ երկու կարեւոր թեմերու յիշատակութիւնը մոռցուած էր: Անոնց մասին մեր առած նոր տեղեկութիւնները հոս կը յաւելունք:

1. Պշերիկ, դիւղախառնուրդ կազմուած Տեղակալութիւն մըն է: Ժողովուրդը ամբողջովին քրիստոս է, ու յետին ծայր անուս: Ասոնք ընդհանուր առումով կրօնական ու կրթական մխիթարութենէ բոլորովին զուրկ են: Շատ դիւղեր քահանայի երես տեսած չունին:

2. Ճեզիրէ, կրօնապէս նոր կազմուած է Տիարպէքիրի: Ճիշդ նոյն կրթական եւ կրօնական անմխիթարութեան մէջ են անոնք ալ: Եթէ դիտնայիք այս երկու թեմերուն, ու մանաւանդ Պշերիկի ժողովրդեան վառ կրօնասիրութիւնը, այն առեն պիտի հաստատիք թէ, ո՛րքան հոգածութեան արժանի են ասոնք: Փափաքելի է որ Առաջնորդարանը, իր ուրադրութեան առարկայ ընէ ասոնք ալ:

Յ. Փ.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՐԻՏՑ ՇԱՀԸ

Ելիզե Բէյեսի մէջ.— Լոգարանը.— Նարկիլեն.— «Մաքենն» սիւրբրիզը.— Շանին սեղանը.— Պոյտցները:

Բարիզ, 27 օգոստոս.— Երէկ առտուկանուխ Մուզաֆֆէրէտտին Շահը անկողնէն ելած էր եւ գրով կը զբաղէր: Օթէլին նրբանցքներուն մէջ Շահին հետեւորդները լոգարան կը դիմէին: Կէս օրէն ժամ մը առաջ՝ պարիսկ սպասաւոր մը Շահին յարկը կը տանէր ափսէի մը մէջ գրուած մանուածապատ գործիք մը, չատ բարձր, արծաթապատ եղէնոսէ. ատիկա Շահին նարկիլէն էր: Քիչ ետքը իմացուեցաւ որ պարսիկ վեհապետը իր քարտուղարները կանչած էր եւ անոնց կարդալ կու տար ֆրանսական լրագիրները, նարկիլէն ծխելով: Շահը շատ լաւ կը հասկնայ ֆրանսերէնը, բայց չի կրնար խօսիլ. երբ գրծուար բառի մը հանդիպի, կ'ընդմիջէ ընթերցում կատարողը եւ բացատրութիւն կ'ուզէ. յետոյ գլխու նշան մը կ'ընէ, ըսելու համար թէ հասկցած է, որով ընթերցումը կը շարունակուի: Կէս օրին Շահը առանձին ճաշեց՝ սեղանատան մէջ: Հետեւորդներն ալ ուրիշ սրահ մը ճաշեցին միասին: Ճաշէն ետքը Շահը քնացաւ, նախապէս ծանուցանելով որ կէս օրէն չորս ժամ ետքը Պուա տը Պուլոներ պիտի երթայ պոյտի համար եւ դիշերն ալ Շատըլէ թատրոնը: Երբ Շահը կը քնանար, հետեւորդները հաւաքուած էին սրահի մը մէջ. սպասաւոր մը կարգով անոնց կը ներկայացնէր գեղակերտ նարկիլէ մը. իւրաքանչիւրը երկու երեք անգամ կը ծխէր մեղմիւ: Օթէլին վարի յարկը կը գտնուէր Շահին հետեւորդ կարգուած Մոնսէն գնդապետը եւ մասնաւոր դոմիսէր Պ. Բաալի:

—Իրիկուան ժամ 4½-ին Շահին հետեւորդները կարգով կեցան օթէլին վարի յարկը: Շահը ծանր ծանր վար կ'իջնէր մեծ սանդուխէն՝ իր դաւազանին յենած: Առջեւէն կ'երթար սենեկապետ մը: Բոլոր ներկաները գլխարկնին հանեցին: Մուզաֆֆէրէտտին Շահը անցաւ. քովէն կ'երթար Նպարքոս Ալի Ասկար խան: Շահ ղ'Եղիզէի պողոտային վրայ վից լանտոներ կեցած էին: Շահը առաջին լանտոն բազմեցաւ Նպարքոսին հետ: Այդ միջոցին Բարիզի պարկական դեսպան Նաղար Աղա մօտեցաւ եւ յարգանք խոնարհութիւն մը ըրաւ իր վեհապետին առջեւ: Զեռքը բռնած էր ոսկեայ պարան մը: Ատիկա Մաքենի սիւրբրիզն էր զոր ժամանակէ մը ի վեր կը բաշխէ իր ընթերցողներուն: Այդ պարանը թուղթի մը կը պարունակէ, որուն վրայ նշանակուած է նուէրին տեսակը, երբեմն մեծարժէք առարկայ մը, եւ կամ պարզ նուէր մը: Այդ թուղթը ստացողը Մաքենի խմբագրատունը դիմելով կը ստանայ սիւրբրիզը: Նաղար Աղա այդ պարանը մատոյց Շահին: Դեսպանը պարսկերէն խօսք մը ըսաւ. եպարքոսը հաղորդեց Շահին որ ժպտելով «չատ լա՛ւ» ըսաւ: Կառքերը մեկնեցան: Մաքենի տուած սիւրբրիզն էր ֆրանսական բանակին մէջ ընդունուած դրութեամբ ռէվոլվէր մը, որուն կոթին վրայ ոսկի զարդեր քանդակուած էին: Թէհրանի ֆրանսական դեսպան Պ. Պուրկարէ ըսաւ թէ այդ սիւրբրիզը չատ հաճելի պիտի թուի Շահին որ զէնքերու մեծարժէք հաւաքածոյ մը ունի: Կառքերու թափորը պոյտի մը կատարեց Պուա տը Պուլոներ մէջ: Հոն գտնուողները գլխարկնին հանելով կ'ողջունէին պարսիկ վեհապետը: Շահը ու հետեւորդները իրիկուան ժամ 6ին Էլիզէ Բէյէս դարձան:

—Ճաշէն ետքը, ժամը 8ին, սկսաւ անձրեւել: Շահը, եպարքոսին ու հետեւորդներէն քանիներնդ հոգիի հետ գոց լանտոյով դնաց Շաթլէ թատրոնը, ուր երկու խոշոր օթեակներ պատրաստուած էին: Ներկայացուած խաղն էր Սեն Սուր Լավարեs, որուն երկրորդ արարածին պարերգը բաւական հետաքրքրութիւն պատճառեց Շահին: Կէս գիշերէն կէս ժամ առաջ պարսիկ վեհապետը Էլիզէ Բէյէս դարձաւ իր հետեւորդներուն հետ:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին ուղեւորութիւնը.— Զուլիցերիոյ մէջ.— Փայլուն ընդունելութիւն.—Զուլիցերիական իշխանութիւններ.— Հացկերոյթ:

Կեօշենեն, 26 օգոստոս.—Կէօշէնէն կը պատրաստուի ընդունելու Իտալիոյ թագաւորը: Քանի մը ժամէն կառախումբը, կոթարի թիւնէլէն պիտի բերէ Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորը՝ Ալպեանց հիւսիսային զառիվարին վրայ: Շաբաթ օրուընէ ի վեր մեծ փութով կը կատարուէր կայարանին զարդարանքը: Ցիւրիխէն ծաղկեմակ մը երեք վակոն ծաղիկներու ուսուցիկներ բերած էր՝ Կէօշէնէնի կայարանին պարզ երեւոյթը քիչ մը փոխելու համար: Կայարանին արտաքին մասին մէջ պարմ մը չմնուած էր իտալական ու զուլիցերիական դրօշներով: Վիքթոր-Եմմանուէլ թագաւորը հոն պիտի ընդունուի կառախումբէն ելլելուն: Կայարանին զարդարանքը կը յիշեցնէր 1889 մայիս 20ին Ումպերթօ թագաւորին ընդունելութեանը առթիւ եղած զարդարանքները: Պոմը չմնուած է ճաչասրահին մէկ դրանը առջեւ եւ վեց մէթր երկայնութիւն ունի: Աջ ու ձախ կողմը դուռներ կան ուղեւորներու անցքին համար: Զուլիցերիոյ Դաշնակցային Խորհուրդը՝ իր հետեւորդներով եւ քանի մը սպաներով ժամնած էր:

—Արքայական կառախումբը երբ կայարան մտաւ, շրջակայ բարձունքներուն վրայ դրուած թնդանօթները ողջունեցին: Կոթարի զինուորներէն երկու հարիւր հոգի բարեւի կեցան պորմին աջ կողմը: Լուցէրնա քաղաքին նուագածուները խումբը, երեսունչինգ հոգի, կեցաւ ձախ կողմը: Կառախումբը կը կաղմէին ինը վակոններ: Իտալիոյ թագաւորը պորմին առջեւ իջաւ վակոնէն եւ ընդունուեցաւ զուլիցերիական դաշնակցութեան նախագահին եւ Խորհուրդին անդամներուն կողմէ: Երկու կողմի հետեւորդներուն ներկայացումէն ետքը, Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորը, դաշնակցութեան նախագահին հետ, աչքէ անցուց կոթարի զինուորները եւ յետոյ ճաչասրահ մտաւ: Կէօշենէնի կայարանին ճաչասրահը, որ սովորական ատեններ շատ պարզ է, պարադային համաձայն զարդարուած էր: Սեղանները պայտի ձեւով էին: Մէջտեղը կար, կանանչներէ կազմուած ամպհովանի մը տակ, Իտալիոյ թագաւորին եւ Զուլիցերոյ դաշնակցութեան նախագահին յատուկ սեղանը: Զուլիցերիոյ դաշնակցային Խորհուրդին անդամներէն երկուքը թագաւորին աջ ու ձախ կողմերը բազմած էին. իսկ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինչիպի եւ ծերակուտական Պ. Բոնծիօ Վալիա՝ նախագահին երկու կողմերը: Սեղանը նրբաճաշակ կերպով զարդարուած էր ծաղիկներով եւ արծաթէ սպասներով: Անկիւնը, ծաղիկներէ եւ տուներէ կազմուած վարագոյրի մը ետին 18 հոգինոց նուագախումբ մը կար որ անընդհատ նուագեց: Սեղանին մասնակցեցան 35 հոգի: Տասը տեսակ կերակուրներ կային եւ ութ տեսակ գինիներ: Իտալիոյ թագաւորին հետեւորդ 44 հոգի կայարանին պիւֆէին մէջ կը ճաշէին: Աղանդերին ատեն Զուլիցերիոյ դաշնակցութեան նախագահ Պ. Զէմը դերմաներէն բանախօսութիւն մը ընելով Զուլիցերիոյ իշխանութեանց եւ ժողովուրդին անունով բարի գալուստ մաղթեց Իտալիոյ թագաւորին եւ ըսաւ.

«Իտալիոյ թագաւորին այցելութիւնը նոր ապացոյց մըն է Ձեր Վեհափառութեան բարեկամական յարաբերութիւններուն Զուլիցերիոյ դաշնակցութեան համար, եւ համոզուած ենք որ այդ այցելութիւնը պիտի նպաստէ աւելի ամրապնդելու երկու դրացի երկիրներուն վարեմի եւ լաւագոյն յարաբերութիւնները: Երջանիկ եմ որ այս առիթէն կ'օգտուիմ նորէն Ձեր Վեհափառութեան եւ իտալական ժողովուրդին յայտնելու մեր յարգանքն ու համակրութիւնը: Բաժակս կը պարպեմ Ձեր Վեհափառութեան ու արքայական գերդասանին կենացը եւ իտալական ժողովուրդին բարօրութեանը:»

Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորը խոսքերէն պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց նախագահին ու դաշնակցային Խորհուրդին որոնք հաճելի գաղափարը ունեցած էին իրեն բերելու. Զուլիցերիոյ ողջոյնը եւ Իտալիոյ նկատմամբ անոր համակրական զգացումներուն արտայայտութիւնը: Թագաւորը յարեց.

«Ինծի համար ալ հաճելի է յայտնել այն անկեղծ բարեկամութեան զգացումները՝ զորս Իտալիոյ ժողովուրդը եւ ես կը տածենք դրացի ազգին նկատմամբ: Կը յուսամ թէ այդ փոխադարձ զգացումները միշտ աւելի մտերմական հանդամանք մը պիտի ունենան՝ երկու երկիրներուն բարիքին համար: Բաժակս կը պարպեմ դաշնակցութեան նախագահին կենացը եւ Զուլիցերիոյ բարգաւաճմանը:»

—Իտալիոյ թագաւորին մեկնելու պահուն փոքրիկ անակնկալ մը պատրաստուած էր: Պանդոկապետ-բանաստեղծ Պ. Զան, որ հացկերոյթը սարքած էր, դաշնակցային Խորհուրդին արտօնութեամբ, իր մանչ դաւակը՝ երեք տարեկան՝ Վիլլի վաղեմի տարազ մը հագած, ներկայացուց Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին: Տղեկը մատոյց ծաղկեփունջ մը որ կազմուած էր Ալպեանց լեռներու զանազան տեսակ ծաղիկներէն: Իտալիոյ թագաւորը քիչ ետքը ճամբայ ելաւ դէպի Գերմանիա, շնորհակալութիւն յայտնելով իրեն եղած ընդունելութիւններուն համար:

ՀՈԼԱՆԴԱ.

Հոլանտա եւ իր պաշտպանները.— Հոլանտական լրագիրներուն կարծիքը.— Երկրին կացութիւնը:

Գրիւսել 26 օգոստոս.— (Թայմզի հեռագիր).—Հոլանտայի եւ ուրիշ տէրութեան մը միջեւ դաշնակցութեան մը գաղափարը չատ հեռու է գործնական դիւանագիտութենէ մը, սակայն Հոլանտայի լրագիրները վերջերս չատ ըսելիք դտան այդ մասին: Նահանգային թերթ մը յայտարարած էր թէ Համնիսպրաս ոքօղեալ ինարկութիւններ ըրած է Գերմանիոյ հետ աւելի սերտ միացումի մը: Թուրեալ տ'Ամսդերտամ որ այդ տեսակ խնդիրներուն մէջ մեծ հեղինակութիւն ունի, Պ. Սիմոնսի սաղարդութեամբ յօդուած մը կը հրատարակէ որ կը մերժէ այդ կարգի որ եւ է մտադրութիւն: Մէջ բերած փաստերը Գերմանիոյ հետ դաշնակցութեան մը դէմ, գլխաւորաբար երկու են. առաջին թէ այդ դաշնակցութիւնը ընտ օգտակար պիտի չըլլայ եւ երկրորդ թէ դէթ գաղթավայրերու կորստէն աւելի վտանգաւոր պիտի ըլլայ, որոնց պահպանումը անոր միակ արդարացումը պիտի կազմէ: Յօդուածագիրը կը յարէ.— «Ո՞վ կը սպառնայ մեր գաղթավայրերուն: Ասիարալիա, եւ անոր հետն Անգլիա ուանոր դաշնակիցը՝ Ճապան: Անգլիա-Ճապոնական դաշնակցութեան նպատակն է իրաց վիճակը պահպանել Մայրագոյն Արեւելքի մէջ. այդ պարագային Գերմանիոյ կողմէ մեր գաղթավայրերուն պաշտպանութիւնը տեսակ մը ապարդէ կարդալ պիտի ընչանակէ այդ երկու տէրութեանց: Գերմանիա ինչ կրնայ ընել մեզի համար: Անոր նաւատորմը անկարող պիտի ըլլայ դաշնակիցներու նաւատորմին դէմ: Այդ տեսակ պաշտպանութիւն մը ընդունելը, Գերմանիոյ կցուլ պիտի նշանակէ եւ մենք իրրեւ լրացուցիչ մէկ մասը պիտի կազմենք Գերմանիոյ կայսրութեան, ինչպէս է Պավիէրան: Մեր դաշնակցութիւնը վտանգ մը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ համար: Մենք կողմէ Ֆրանսայի հետ դաշնակցութիւն մը չմնաւոր պիտի ըլլայ Ֆրանսայի համար եւ երկեակ Զինակցութեան պաշտպանութիւնը մեզի համար նուազ վտանգաւոր պիտի ըլլայ Գերմանիոյ պաշտպանութիւնէն բայց, այդ նեկատութիւնն զատ, յայտնի է թէ դաշնակցութիւն մը, ինչ որ ալ ըլլայ, վտանգաւոր է: Եթէ հարկ դատուի ընտրութիւն մը ընել ուրիշ տերութեան մը հպատակ ըլլալու կամ մեր գաղթավայրերը կորսնցնելուն միջեւ, վերջին ենթադրութիւնը պէտք է ընդունինք. կրնան քառանց մեր գաղթավայրերուն ապրիլ եւ մեր ճարտարագործութիւնը ու դրամագլուխները ուրիշ կողմ տանիլ: Նաեւ փոքր ազգի մը կրցածին չափ մեծ ըլլանք վտանգի այն տեսակ յանձնառութեանց տակ մտնելու որոնք կրնան մեր անկախութիւնը վտանգել.»

ՊՈՒԷՐ ԶՕՐԱՎԱՐՆԵՐԸ

Պոէր զօրավարներուն ուղեւորութեան նպատակը.—Զօրավար Պոթա.—Պ. Շբայնի դիւանագուութիւնը.—Պոէրներուն շարժումը.—Պոէր գերիներուն դարձը.— Ուրիշ:

Լա Հէ, 26 օգոստոս (բարիզեան թերթի մը թղթակցէն).— Պոէր զօրավարներուն հետաստած զլխաւոր նպատակն է մեծ դումար մը հաւաքել, ի նպաստ որ մնացած պոէր ազգ դաստիարակութեան գործին: Ջանք կը տարուի անդրկացնել երիտասարդութեան մէկ մասը եւ տեղացնել Աֆրիքանտէրները՝ ներքին պանակոսումներով: Պ. Բրիւկէր եւ պոէր զօրավարները համակարծիք են սա խնդրին մէջ թէ պոէր ազգը պէտք է մնայ հարաւային Ափրիկէի մէջ եւ իրենց հայրերուն եւ ցեղին ոգիով դաստիարակուին: Մինչեւ հիմա որոշուց չկար Ափրիկէի մէջ: Այդ հաստատութիւնները չատ սուղի պիտի նստին, բայց ծախքերը ոչ նուազ ծանր պիտի ըլլայն, եթէ ազգը ընտանիքներու յանձնուէին:

—Տակաւին բան մը որոշուած չէ այն ուղեւորութեան մասին, զոր պոէր զօրավարները պիտի կատարէին Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ: Զրոյց կը չրջի թէ զօրավար Պոթա պիտի ծախէ իր սեփականութիւնները, որովհետեւ անոնք կը գրաւուին Վրիէկա դատարանի մէջ, որ Նաթալի պիտի կցուի: Այն պահուն երբ զօրավարը Ափրիկէէն կը մեկնէր, Թայմզ օվ Նաթալ հեռագրով հարցուց անոր թէ չրջած զրոյցը ատոյգ էր. զօրավարը հաստատական պատասխան տուաւ, յարելով թէ ատոր չարժանիթները պիտի յայտներ աւելի յետոյ:

—Անգլիական լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Շեթայն նախագահը Շէվէնինկ պիտի մեկնի սեպտեմբերին կիսուն, ձմեռը անցնելու համար աւելի մեղմ կլիմայ ունեցող երկրի մը մէջ: Կը հաստատի թէ Տէվէնթ ամբարնոց մը վարձած է Նիրպոլի մէջ, Նիմէկի մօտ, ուր պիտի մնայի ընդհուպ:

—Պրիւսէլի Բրքի Պէօ լրագիրը սա մամբարանութիւնները կը հաղորդէ Պ. Շեթայնի առողջութեան վրայ.— «Շեթայն նախագահը կ'ապրի կէս-մութ սենեակի մը մէջ, որուն միութիւնը աւելցած է կրած կապոյտ ակնոցներով: Իր բժիշկները արդիկած են խօսիլը, բացի մէկ քանի անհրաժեշտ խօսքերէ: Կ'ուզուի հիւանդին ուղեղը ընկղմել տեսակ մը քունի մէջ, կատարելապէս հանդչեցնելու համար զայն, որպէս զի ուղեղին աշխատութիւնը չմնայ մարմնին ֆիզիքական կազդուրման: Օրաժամի նախագահին ֆիզիքականը չատ խանգարուած է: Անդամալուծութիւնը տարածուած է բոլոր անդամներուն վրայ, այնպէս որ ծնօտին մկանունքներն իսկ կորսնցուցած են իրենց առաձգականութիւնը: Կենսականութիւն տալու համար անոր մարմնոյն, բժիշկները պատուիրած են որ հիւանդը ճաչէ ժամը անգամ մը. բայց ծնօտին անդամալուծութեան պատճառաւ չի կրնար փշրել կերածները, ուստի հեղուկ ու կիսակոշտ սնունդներ միայն կը տրուին: Այս պարագան յուզած է Հոլանտայի Պոէրասէրները, որոնք փափուկ կերակուրներ կը զրկեն նախագահին: Շէվէնինկէի մօտ բնակող Հոլանտացիները բոլորովին պատրաստ կերակուրներ կը զրկեն տիկին Շեթայնի, ամենայն տրուելու համար, իսկ հեռուն բնակողները դեղերու բաղադրութիւններ կը յղեն: Շեթայն նախագահին ապաքինումը ապահով կը նկատուի: Բժիշկները յոյս կը յայտնեն, ըսելով թէ բուժումը աւելի տարգ պիտի ըլլայ, եթէ սեպտեմբերի վերջերը, հիւանդը փոխադրուի Ցիմանայի հարաւային կողմը:»

—Սըր Կորոն Սրբիի չուզեր ներկայացնել այն օրինագիծը, որուն նպատակն է զսպել մասնութեան արարքները, տրուած ատեն որ էքսէարկուի սա օրէնքը թէ Ցիսսի հատուցում պիտի տրուի զինուորական վարչութեան պատճառաւ ցնուածներուն:

—Շարժում մը կը տիրէ Թրանսվալի արեւմտեան սահմանագլխին բնիկներուն մէջ: Հայլանտերներու հնեցեալ հետեւակազօրքերու եւ թնդանօթաձիգներու ջոկատ մը զրկուեցաւ Բրիկէբոտորը եւ Ռիւթէնպուրկ, անկարգութեանց առաջքը առնելու համար:

—Զօրավար Բրոնեէ, իր ընտանիքը եւ հաղարաւոր պոէր գերիներ Սիմոնսթաուն հասան Սէնթ-Լիւկէն: Երկրին ներսերը կը զրկուին: Շատ մը Պոէրներ իրենց կիները կը փնտռեն կեդրոնացման բանակներուն մէջ:

—Երկսուրեի ծանր արկած մը պատահեր է Պլէօմֆոնթէյնի կայարանին մէջ: Վագրաշարժ մը բաղներ է կառախումբի մը, ուր արձակուած պոէր գերիներ կը դտնուէին: Վակոնները խորտակուեցան եւ մէկ քանի կիներ ու տղաք սպաննուեցան:

Ա Ն Գ Լ Ի Ա.

Լորտ Թիչնիրի Հնդկաստան մեկնումը.— Բաս Մարոնեի Նուէրները.— Ոսկեհանոսի սեմինիան:

Լոնտոն, 26 օգոստոս.—Լորտ Թիչնէր, նոյնմերթ Շին, Հնդկաստան պիտի մեկնի, ընդհանուր հրամանատարի իր պաշտօնը ստանձնելու համար: Եղիքը շոգենաւով պիտի ուղեւորի եւ նոյեմբեր 28ին Պոմպայ պիտի ելլէ, ուրկէ Տէլհի պիտի երթայ. 200,000 հոգի պիտի հանախմբուին հոն:

—Բաս Մարոնէն, յանուն Մենէլիքի, Լոնտոնի Լորտ Գաղաքապետին գրեր է Եթիոպիական Ասող պատուանշանին Բ. կարգը, ինչպէս նաեւ վասն մը՝ արծաթով քանդակուած, սուր մը՝ ոսկեպատ արծաթով քանդակուած, ի յիշատակ քաղաքապետարան տուած այցելութեան: Բաս Մարոնէն նուէր մըն ալ ղրկած է Լորտ-քաղաքապետ աղջկան:

—Ոսկեհանոսի սէնտիքան չկրցաւ հանձնիլ Բիւնարտ անդրատլանտեան չոգենաւային Ընկերութեան հետ: Անգլիական կառավարութիւնը ուելցնելով այդ Ընկերութեան տուած նպաստները, անյաջողութեան մատներ է Պ. Բիլբրոնդ Մարկոնի բանակցութիւնները, որոնք աւարտելու վրայ էին: Ոսկեհանոսի սէնտիքային կեդրոնատեղին պիտի հաստատուի Լիվրբուլի մէջ: Որոշուած է չոգենաւերուն արագութիւնը նուազեցնել, 50%-ի խնայողութիւն մը ընելու համար:

Մ. Ն Ա Հ Ա Ն Գ Ն Ե Ր Ը

Նախագահ Պ. Ռուզվելթի ուղեւորութիւնը.—Բանախօսութիւններ.—Ժողովրդական համակիր ընդունելութիւնը:

Ուաշինկթրն, 26 օգոստոս.—Նախագահ Պ. Ռուզվելթ, երէկ, Բոթլէնտ հասեր է, քանի մը քաղաքներու մէջ կանգ առնելէ յետոյ, ուր բանախօսութիւններ արտասաներ է այլեւայլ նիւթերու վրայ: Նախագահը գլխաւորապէս խօսեցաւ սէնտիքանները օրէնքի մը ենթարկելու պէտքին վրայ, ինչպէս նաեւ իր կարծիքները յայտնեց Բուլոպի հետ կնքուելիք առեւտրական փոխադարձութեան դաշնագիրներուն ու զօրաւոր նաւատորմի պահպանման մասին, իբրեւ լաւագոյն երաշխիք խաղաղութեան: Պ. Ռուզվելթ խանդավառութեամբ ընդունուեր է ամէն տեղ: Իր բանախօսութիւնները սէնտիքաներու եւ առեւտրական փոխադարձութեան վրայ, մեծ տպաւորութիւն մը առաջ բերած են: Կը կարծուի թէ պատգամում մը պիտի ծագի հանրապետական կուսակցութեան մէջ, որուն մասնակցումը հարկ եղած հրահանգները տուած է ընտանիքներուն մէջ նոյնմերթին կատարելիք ընտրութեանց համար. սէնտիքաներու եւ մաքսապետ զրութեան կուսակից ցոյց կու տայ ինքզինքը: Պ. Ռուզվելթ հանդուցեալ Լինքըլն նախագահին պէս անձնական ժողովրդականութիւն կը չունի: Ոսկիի դրամ-թեան կուսակից հանրավարակներուն աջակցութիւնը կը վայելէ, մինչ անհաշտ ընկերվարականներունը կը կորսնցնէ:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏ ԿԱՇԹԷՑԷ, 30 օգոստոս.—Ռումանիոյ թագաւորը ու թագուհին Ռակաց ուղեւորեցան:

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիլով կոմսը սեղան մը տուաւ ի պատիւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինչիպի:

—Անձնական զինուորներու զօրանոցէն ներկայ դտնուեցան Գերմանիոյ կայսրը, կայսրուհին ու Իտալիոյ թագաւորը որոնք մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան ժողովուրդին կողմէ:

—Իրիկունը, նոր դղեակին մէջ, մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին: Քիչ վերջը զինուորական մեծ ջահանդեսութիւն մը կատարուեցաւ պալատն առջեւ: Վեհապետները պատգամը ելան նոտագածութեանց ունկնդրելու համար:

ՄՈՆԹԷԼԻՄԱՐ.—Նախագահ Պ. Լուպէ Մոնթելիմար ժամանեց՝ մեծ համակրութեամբ ընդունուելով ժողովուրդէն որ կայարանը կը դտնուէր առուար բաղմութեամբ:

ԲԵՌԵՐՈՊՈՒՐԿ.—Իտալիոյ լրագիրներուն կողմէ՝ Ռուսիոյ կայսր Հուոֆ կատարելիք ուղեւորութեանը մասին հրատարակուած բոլոր տեղեկութիւնները կանխատես են. տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տրուած:

ԲՍԼԻՈՅ.— Նախկին նախարար, քաղաքագիտութեան Խորհուրդին դերհանգամ եւ Երեսի. Ժողովին դեր-տեսնապետ Պ. Մըրիէլօր հանրային օգնութեան մնօրէն կարգուեցաւ փոխանակ հանգուցեալ Պ. Մուրիէի:

—Հանրապետութեան նախագահը ստորագրեց դեսպանական փոխոխութիւնը: Պ. Պոմբար Բեգերսպուրկի դեսպան կարգուած է, Պ. Պիւռ՝ Պէրլին, Պ. Ժիւլ Քամբոն՝ Մադրիտ, Պ. Ժիւսերան՝ Ռուսիոյ կուսակից հանրավարակներուն աջակցութիւնը կը վայելէ, մինչ անհաշտ ընկերվարականներունը կը կորսնցնէ:

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏ ԿԱՇԹԷՑԷ, 30 օգոստոս.—Ռումանիոյ թագաւորը ու թագուհին Ռակաց ուղեւորեցան:

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիլով կոմսը սեղան մը տուաւ ի պատիւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Բրինչիպի:

—Անձնական զինուորներու զօրանոցէն ներկայ դտնուեցան Գերմանիոյ կայսրը, կայսրուհին ու Իտալիոյ թագաւորը որոնք մեծ խանդավառութեամբ ողջունուեցան ժողովուրդին կողմէ:

—Իրիկունը, նոր դղեակին մէջ, մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Վիքթոր Եմմանուէլ թագաւորին: Քիչ վերջը զինուորական մեծ ջահանդեսութիւն մը կատարուեցաւ պալատն առջեւ: Վեհապետները պատգամը ելան նոտագածութեանց ունկնդրելու համար:

ՄՈՆԹԷԼԻՄԱՐ.—Նախագահ Պ. Լուպէ Մոնթելիմար ժամանեց՝ մեծ համակրութեամբ ընդունուելով ժողովուրդէն որ կայարանը կը դտնուէր առուար բաղմութեամբ:

ԲԵՌԵՐՈՊՈՒՐԿ.—Իտալիոյ լրագիրներուն կողմէ՝ Ռուսիոյ կայսր Հուոֆ կատարելիք ուղեւորութեանը մասին հրատարակուած բոլոր տեղեկութիւնները կանխատես են. տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տրուած:

ԲՍԼԻՈՅ.— Նախկին նախարար, քաղաքագիտութեան Խորհուրդին դեր-հանգամ եւ Երեսի. Ժողովին դեր-տեսնապետ Պ. Մըրիէլօր հանրային օգնութեան մնօրէն կարգուեցաւ փոխանակ հանգուցեալ Պ. Մուրիէի:

—Հանրապետութեան նախագահը ստորագրեց դեսպանական փոխոխութիւնը: Պ. Պոմբար Բեգերսպուրկի դեսպան կարգուած է, Պ. Պիւռ՝ Պէրլին, Պ. Ժիւլ Քամբոն՝ Մադրիտ, Պ. Ժիւսերան՝ Ռուսիոյ կուսակից հանրավարակներուն աջակցութիւնը կը վայելէ, մինչ անհաշտ ընկերվարականներունը կը կորսնցնէ:

Ներքին Լուրեր

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԳԱՇԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Այսօր մեծ հանդէսով կը տօնուի Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան 27րդ բարեբաստիկ տարեդարձը: Մայրաքաղաքիս հանրային ու անհատական բոլոր հաստատութիւնները, տուները, վաճառատունները, խանութները եւ նաւամոնդիստին մէջ գտնուող ամէն ազգի նաւերը դրօշներով զարդարուած են: Ամէն կողմ մեծամեծ եւ չքեղ պատրաստութիւններ կը տեսնուին գիշերը կատարուելիք լուսավառութեանց ու խրախճանութեանց համար որոնք ամէն տարի աւելի փայլուն պիտի ըլլան:

—Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարուելիք շնորհաւորութիւնները, այսօր, ժամ 4ին տեղի պիտի ունենան կայս. պալատան մէջ. ներկայացողները պաշտօնական համազգեստ պիտի չկրեն: Նոյն Զեկոյցը կը յարէ թէ կայս. Իրաւէ մը հրամայած է բան սովորութեան կատարել լուսավառութիւնները. նաեւ թէ փոխքաղաքները կրնան հրահանգութիւն կատարել տալ:

—Պարսից Շահը եւ բոլոր վեհապետները հեռագիրներ ուղղելով, շնորհաւորեցին Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձը:

—Մէջքէլի Լիմիթը, Եգիպտոսի Խիվը, Պուլկարիոյ իշխանը, Սամոսի իշխանը, բոլոր կուսակալները, զօրաբանակաց հրամանատարները եւ օսար տէրութեանց մօտ գտնուող օսմ. դեսպանները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին կայս. պալատ:

—Բոլոր նախարարները, կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները, նոյնպէս հանրային հաստատութեանց հոգեւոր պետերը եւ օսար դեսպանատանց առաջին թարգմանները, այսօր, կայս. պալատ կ'երթան՝ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու.—Կայս. Իրաւէի մը համաձայն, այսօր, ոսկեայ պիտի արձակուին հարիւր երեք բանտարկեալներ (97 այր, 6 կին) որոնք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասը աւարտած ըլլալով, ներման արժանացած են կայս. գահակալութեան տարեդարձին առթիւ:

—Կայս. այդ Իրաւէն գաւառներուն մէջ ալ պիտի գործադրուի:

—Թեթեւ պարտքերու համար բանտարկուած ուխտաւորներէ անձեր, երէկ, ազատ արձակուեցան՝ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին համար:

—Սուրիոյ կուսակալ Նազիմ փաշա հեռագրած է կայս. պալատ թէ Հիճազի երկաթուղիին մինչեւ Այնեելզէրքա կարեւոր մասին շինութիւնը աւարտած ըլլալով, այսօր պիտի կատարուի բացման հանդէսը: Երէկ Դամասկոսէն մամուար կառախումբ մը նոյն տեղը տարեր է բացման ներկայ դտնուելիք անձնաւորութիւնները: Կառախումբը զրօշներով զարդարուեր եւ նուագածուներու խումբը Համիտիէի քայլերգը նուագեր է: Բոլոր ներկաները «Փոսիլչանրմ չօք եաշա» գոչեր են:

—Դամասկոսի երեւելիները, երկաթուղիի այդ մասին շինուելուն առթիւ, երախտագիտական արարքերէն ուղղած մը մատուցին կայս. պալատ:

—Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ կառուցուած վիրաբուժական գործողութեանց շէնքին բացումը այսօր պիտի կատարուի:

—Ծանուցուեցաւ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է դրամական պարգեւներ շնորհել այն վարժարաններուն որոնց մերցանակաբաշխութեան հանդէսները այսօր կը կատարուին կայս. գահակալութեան տարեդարձին առթիւ: Այդ վարժարաններու տնօրէնները կայս. պալատ հրաւիրելով, կայս. պարգեւները ստացան կայս. մամուար թիկնապահ Զէրքէս Մէհմէտ փաշայի ձեռքէն:

—Դատական նախարար Ապտուրրահմանի փաշա որուն յանձնուած է Թեաղրոս խանէի հովիտէն անոյշ ջուր բերելու եւ Կ. Պոլսոյ մէջ ազբիւրներ շինելու գործին վերատեսչութիւնը, իսկա գեղակերտ բիւրեղէ բաժակ մը շինել տուած է, որուն մէկ կողմը քանդակուած է կայս. գլխնաչանը ու թուղրան եւ մեւս կողմն ալ ազբիւր մը ու բացման թուականը: Դատական նախարարը այդ բաժակը Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցանէ՝ Ն. Կ. Վեհափառութեան գահակալութեան 27րդ տարեդարձին առթիւ:

—Թեաղրտամանի հովիտէն բերուած ջուրերու ազբիւրներուն բացումը այսօր պիտի կատարուի, սկսելով Թոփխանէի մէջ շինուածէն: Հանդէսին նկարագրութիւնը պարունակող տեղեկագիրներ եւ լուսանկարներու ալբոմ մը Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուին:

—Այդ ազբիւրներուն համար սկսակներ շինուած են, մէջը ոսկեզօծ եւ դուրը արծաթազօծ. նաեւ նիքելէ շղթաներ ունին.

—Բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին մէջ, այսօր, Մարգարէին ծննդեան գիրքին ընթերցումը պիտի կատարուի եւ մրցանակաբաշխութիւն տեղի պիտի ունենայ: Ապա այս տարուան չորջանաւարտներուն մէջ՝ քսան հոգի՝ վիճակ պիտի ձգուի, բժիշկի պէտք ունեցող տեղերը զրկուելու համար:

—Տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ վիճակագրութիւնը, այսօր, պիտի մատուցուի յատա կայս. Գանոլից: Այդ վիճակագրութիւնը չատ մաքուր տպագրուած է երեք լեզուէ՝ Թուրքերէն, գերմաներէն ու ֆրանսերէն: Հիւանդանոցի բժիշկներն ալ մէյմէկ գրութիւն ունին, բժշկական կարեւոր հարցերու մասին:

—Քիմիական տարբերութիւ

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ ՀՐԴԵՀԸ.— Պրուսայի կուսակալութիւնը սա հեռագիրը ուղղած է ներքին գործոց նախարարութեան.

Պրուսա, 16 օգոստոս.—Գարահիսարի կառավարիչը հիմա տեղեկագրեց թէ հրդեհը, այս գիշեր, ժամը 7ին մարեր է, թէ կարօտներուն հաց ու վրան կը տրուի եւ թէ երկաթուղիի Ընկերութիւնը ձրիաբար երեսուն վագոն յատկացուցած է, հրկիզեալները տասը օր ատոնց մէջ բնակելու համար: Կայս. բարեհաճ Իրատէն անմիջապէս հաղորդուեցաւ Աֆիոն Գարահիսարի կառավարչին. յանձնարարուեցաւ նաեւ որ այրած չէնքերու քանակութեան ու տեսակին եւ հրդեհին սկզբնապատճառին վրայ տեղեկութիւն հաղորդուի:

—Թուրք լրագիրներու ուղղուած մասնաւոր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հրդեհը սկսեր է Շերիֆեան Առաքել անուն անձի մը ապահովագրուած տունէն: Կառավարիչ Մէհմէտ փաշա մեծամեծ ջանքեր ըներ է հրդեհը մարելու: Իսկիշէհրէն ու Ուշագէն ջրհաններ եւ հրշէջ գործիքներ բերել տրուեր են: Հրկիզեալները կայս. հրամանով շնորհուած վրաններու տակ պատսպարուած են եւ կայս. հարիւր հազար ղրուշի պարգեւով անոնց բոլոր պէտքերը կը հոգացուին: Փէրիզ Անմէտ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը ամէն տեսակ օգնութիւն կ'ընէ հրկիզեալներուն:

—Ինչպէս ծանուցինք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զինուորական քննիչ յանձնաժողովին անդամներէն Սէբվէթ ու Մուսթաֆա պէյերը Աֆիոն Գարահիսար ուղեւորեցան:

—Իզմիր–Գասապայի երկաթուղիի Ընկերութիւնը երկու հարիւր ոսկի նուիրեց Աֆիոն Գարահիսարի հրկիզեալներուն համար:

—Նոր լուրի մը նայելով այրած չէնքերուն թիւն է երկու հազար:

—Աֆիոն Գարահիսարէն հաղորդուած լուրերու նայելով, հրդեհին պատճառն է Շերիֆեան Առաքելի նոր չմնել տուած տունին մէջ աշխատող գործաւորներու կողմէ անուշադրութեամբ ձգուած սիկարէթի մը, ուրկէ փայտի տաշեղները բռնկեր են: Կրակը կամաց կամաց արծածուելով, յանկարծ երեւան ելեր ու մեծ աղաղակութեամբ տարածուեր է: Երկու ժամ ետքը հայաբնակ թաղը գրեթէ ամբողջութեամբ կ'այրէր: Առաջին իրարանցումին ատեն կարելի չէ եղեր ազատել ջրհանները որոնք նոյն թաղը կը գտնուէին: Իսկիշէհրէն ջրհանները եւայլն հասած ատեն հրդեհը 800 մէթր տրամագծով չրջանակի մը մէջ տարածուած էր: Ամէն աշխատութիւն անկարելի էր. քիչ ետքը բռնկեր է նաեւ Թուրքերու թաղը:

ԱՄՍԱԹՈՆԱ.—Կայս. Իրատէին հաստատեալ, ելմտական նախարարութիւնը չաթթի օրը սկսաւ մէյմէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն:

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Բրուսի զինագործարանին մէջ գերման Հելա զրահաւորին դրութեամբ օսմ. զրահաւոր մը չմնել տրուի:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց եւ ելմտական նախարարները եւ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին նախագահ Պ. Պերմէ, չաթթի օրը, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ–Եպարքոսին հետ:

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ խտալական նաւաբաժնին հրամանատար դեր–ծովակալ Բալուսմը, այս իրիկուն, Պէշիքա կը հասնի: Կայս. անձնական սպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա եւ կայս. թիկնապահ Հիւսնի փաշա ու Մուսթաֆա պէյ, չաթթի իրիկուն ժամ 9ին, Տարտանէլ գացին Բալուսմը դեր–ծովակալը դիմաւորելու եւ Կ. Պոլիս առաջնորդելու համար: Ինչպէս ծանուցուեցաւ, իտալացի դեր–ծովակալը Ակորսաթ Թորիիլանաւով վաղը առաւ. ժամ 3ին Կ. Պոլիս կը ժամանէ: Բէյրա Բէյէսի մէջ յարկեր պատրաստուած են դեր–ծովակալին համար:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բռնոր որուն Կ. Պոլիս ժամանելը ծանուցինք, Սիրքէճիի կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Խարիֆիէի պարտղապետ Դալիպ պէյի, եւ Մեծ–Եպարքոսին ու պրտաքին գործոց նախարարին թարգմաններուն կողմէ: Կայարանին մէջ ներկայ էին նաեւ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները:

ՍԿԻԷՊԻ մէջ, անցեալ օր, Թնդանօթաձիգ զօրքերու կողմէ նշանառութեան փորձեր կատարուած ատեն ռումբ մը դիպուածով պայթեր եւ տասնապետ մը զինուոր մը վիրաւորուեր են: Տասնապետին վէրքը բաւական ծանր ըլլալով, քիչ ետքը մեռեր է: Վեհ. Սուլթանը իմանալով այդ արկածը մեծ ցաւ զգաց եւ հրամայեց որ մեռնող տասնապետին ընտանիքին երեք հարիւր եւ վիրաւոր զինուորին ալ հինգ հարիւր ղրուշ տնամթոյակ եւ երեսուն ոսկի պարգեւ մը շնորհուի. նաեւ վիրաւորը մեծ խնամքով դարմանուի:

ՍԿԻԷՊԻ ՄԷՋ ԹՐԱՄՈՒԼԻՑ.— Սէլանիկի երեւելիներէն Մէհմոտ պէյ, ծրագիր մը մատուցանելով Գոսովայի կուսակալութեան, մենաշնորհ խնդրեր է Սկիէպի մէջ թրամուէյի գիծ մը հաստատելու համար: Նշանագրին Խարէի ժողովը հաւաներ եւ խնդիրը տեղեկագրեր է հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան: Հասոյթին հարիւրին հինգը կէս առ կէս պիտի յատկանայ տեղւոյն Սէնայի վարժարանին եւ թաղապետութեան:

ԽԱՐԲԵՐԴԻ նահանգին Իտարէի ժողովը որոշեց Ռուսիայէն հոն գաղթած հինգ հարիւր գաղթականները եկեղ Խանի հողերուն մէջ հաստատել. նաեւ անոնց բընակութիւնն հաստատելու ծախքէն զատ, վառելափայտ, հագուստի եւ ուրիշ անմիջական պէտքերուն հայթայթմանը համար նահանգին մէջ ութսուն հազար ղրուշի հանգանակութիւն մը կատարել, հարիւր փարանոց եւ 5, 10 ու 20 ղրուշնոց տոմսերով ու գիւղացիներէն կալի ատեն գանձել: Նահանգին կեդրոնին մէջ այն նպատակով յանձնաժողով մը կազմուած է: Կուսակալը ղրած է իր իրաւասութեանը ենթարկուած դաւառներուն որ նոյն նպատակներով յանձնաժողովներ կազմուին ու հանգանակութեան ձեռնարկուի:

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ մէջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնադրութեան խառն յանձնաժողովը, չաթթի օրը, դումարուեցաւ Խարիֆիէի մէջ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց:

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, քանի մը օրէն Կ. Պոլիս կը դառնայ, Թիւթով դեր–ծովակալին ժամանման միջոցին ներկայ ըլլալու համար:

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը մը-տադիր է հիւպատոսութիւն մը հաստատել Սկիւպի մէջ:

ՍԱՌԲԱՐԻՆ.— Մաքսային վերատեսչութիւնը գրեց արտաքին գործոց նախարարութեան թէ գեղի վաճառականներու եւ դեղագործներու անունով եկած «սաքքարին»ներու մուտքը պիտի արգիլուի մաքսատանց մէջ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Ուրբաթ օրը Դարիբէի մէջ քոլերայէ 14 դէպք ու 14 մահ պատահեր են, Աղեքսանդրիոյ մէջ՝ երկու դէպք, Ռոզէթի մէջ՝ 5 դէպք ու 4 մահ, Տիմիաթի մէջ՝ մէկ դէպք եւ ուրիշ տեղեր ալ 313 դէպք ու 109 մահ.

—Աղեքսանդրիոյ մէջ, նոյն օրը ժամատէ մէկ մահ պատահեր է:

—Օտեսայի մէջ նոյնէն ժամատա ծագած ըլլալով, առողջապահական Խորհուրդը որոշեց այդ տեղի ժամանումները բժշկական քննութեան ենթարկել:

—Շաբաթ օրը Դարիբէի մէջ քոլերայէ 22 դէպքեր ու 20 մահեր պատահեր են, Աղեքսանդրիոյ մէջ՝ երեք դէպք ու մէկ մահ, Ռոզէթի մէջ երեք դէպք ու երեք մահ եւ ուրիշ տեղեր ալ 437 դէպք ու 321 մահ:

—Առողջապահական Խորհուրդը նկատելով որ քոլերան կը սատկանայ Եգիպտոսի մէջ, դարձեալ ծանոյց քարանթինայի բոլոր կայանները՝ խիստ հսկողութիւն կատարել, որպէս զի հիւանդութիւնը օսմ. երկիրներու միւս մասերուն մէջ չտարակի:

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ նահանգներու կեդրոններուն եւ գաւառներու ու գաւառակներու մէջ պէտք եղածին չափ ջրհաններ ու հրշէջ գործիքներ գտնուին, հրդեհներու առաջքը շուտով առնուելու համար: Այդ հրամանը թեւեւ զանազան տեղեր գործադրուած էր, բայց Աֆիոն Գարահիսարի հրդեհը ցոյց տուաւ թէ ջրհանները եւայլն բաւական չեն: Ուստի Կայս. Իրատէ մը հրամայեց տեղեկագրել թէ ինչ պատճառով մինչեւ հիմա չեն լրացուցուած ջրհանի ու հրշէջ գործիքներու պակասները. նաեւ թէ ասկէ վերջը ամէն տեղ բաղմաթիւ ջրհաններ եւ այլն գտնուին: Ներքին գործոց նախարարութիւնը ըստ այնմ հարկ եղածը գրեց ամէն կողմ:

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ Խորհուրդը, կ'ըսէ Պաշտօնական Զեկոյց մը, որոշեց վեց օսմ. ոսկի տուգանք առնել Դասը-դիւղի Մոտայի կողմէ, Ճաֆէր Աղա թաղը Բիրիլոս փողոցը 29 թիւ տունը հաստատած Թագաւորեան էֆ.էն որ օրէնքին եւ քանիցս եղած ազդարարութեանց հակառակ եւ կայս. բժշկական վարժարանէն առանց պաշտօնական արտօնութիւն ունենալու, երեք տարիէ ի վեր բժշկութիւն կ'ընէ:

—Նոյն Խորհուրդը որոշեց չորս ոսկի տուգանք առնել դեղի վաճառական Մէշիքի եւ որդիներէն, վասն զի երկու տեսակ ալրուած դեղ գտնուած է անոնց վաճառատունէն:

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ չինութեանց նախարարութիւնը կ'ուսումնասիրէ քանի մը նահանգներէ եղած առաջարկութիւն մը թէ թեթեւ տուրք մը առնուի գրասաներէ եւ ծանր բեռներ փոխադրող սայլերէ որոնք ճամբաները կ'ապրեն: Այդ տուրքին հասոյթը պիտի յատկանայ ճամբաներու նորոգութեանը:

ԹՈՒՐԲԻՈՅ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ միջեւ առեւտրական դաշնադրութիւն մը կնքելու համար, մէկ–երկու չաթթի առաջ Թէհրանէն մասնաւոր պաշտօնատար մը եկած էր Կ. Պոլիս: Սապահ կ'իմանայ թէ կատարուած բանակցութիւնները յաջողութեամբ աւարտած են:

ԵՐԷԿ ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 1½ին Գումգալուի Թաշճլար թաղը խոտ ու յարդի մթերանոցէ մը հրդեհ ծագելով այրեցաւ: Այդ չէնքը զոր վարձած էր վաճառական Ալի էֆ., ապահովագրուած էր:

ՊՈԼՍՈՅ Մուսալլա թաղին մէջ, առջի օրը, խոհարար Ահմէտի կինը ինքզինքը սանը ջրհորը նետեց, բայց շուտով ազատուեցաւ. քանի մը տեղերէն վիրաւորուած էր:

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Այս առտու ժամ 12ին հրդեհ ծագեցաւ Գասըմ Փաշայի Ճուսմա Բաղար թաղը սրճարանէ մը: Վեց խանութներ այրեցան, որոնց վրայ սենեակներ ալ կային: Ապահովագրական Ընկերութիւնները վնաս չկրեցին, վասն զի ապահովագրութիւն չկար:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՂԱԲԱՆԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, այս առաւօտ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ կատարուեցան Մայր եկեղեցիին մէջ, ժամը 3ին: Ս. Պատրիարքը՝ Պատրիարքարանի ընդունելութեան սրահէն թափօրով առաջնորդուեցաւ Մայր եկեղեցի: Ն. Սրբազնութիւնը արարողութեանց նախագահեց, իր շուրջն ունենալով Տ. Մեսրոպ եպիսկոպոս Սուքիասեան, Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան, Տ. Դաւրիէլ եպիսկոպոս Ղէվանթեան, Տ. Յովհաննէս եպիսկոպոս Սրբազանի, Տ. Մկրտիչ եպիսկոպոս Վեհապետեան, զանազան թաղերու քարոզիչ վարդապետներ, Մայր եկեղեցիի, կէսարի Փաշայի քահանաներ, ինչպէս նաեւ կրօնական ժողովի անդամ Տ. Գաբրիէլ քահանայ Խանճեան: Եկեղեցին վայելչապէս լուսազարդուած էր եւ խուռն բազմութեամբ լեցուած: Դպիրները կը կարդային «Թագաւորեաց Աստուած» եւ յարակից չարականները. ապա երգուեցաւ «Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւոր» Սաղմոսը: Յետոյ Տ. Ներսէս վարդապետ Դանիէլեան կարդաց աւուր պատշաճի գիրքը որ կը պատուիրէր. «Աղօթս առնել վասն թագաւորաց». ապա Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան կարդաց Մատթէոսի Աւետարանը, որ կը պատուիրէր ի միջի այլոց «Տուք զկայսերն կայսերս» տէրունական պատուիրանը: Ի վերջոյ Ս. Պատրիարքը բեմ ելլելով դեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, որուն մէջ մատնանիշ ըրաւ թէ առաքելական պատուէրը կը հրամայէ աղօթել թագաւորներու եւ իշխաններու համար: Ս. Պատրիարքը յայտնեց թէ այդ մասին ամէն ոք ունի իր պարտաւորութեան բաժինը. բայց այդ պարտաւորութիւնները որոշ ժամանակներու մէջ աւելի որոշ նշանակութիւն մը ունին, ինչպէս է այսօրուան կայսերական Տարեդարձը: Այդ առթիւ Ս. Պատրիարքը իր խօսքը մատնաւորելով՝ ժողովրդեան առաջեւ Վեհ. Կայսեր բարիւնները ու շնորհները, ինչպէս արդէն կը վայելէ ամէն առթիւ: Այսպէս Ս. Պատրիարք Հայրը ծանրացաւ հայ ժողովրդեան հաւատարիմ ղդացումներուն վրայ եւ յիշեցուց ժողովուրդին երախտագիտութիւնը Ն. Կայս. Վեհափառութեան նկատմամբ. միւս կողմէն Ս. Պատրիարքը չեշտաց առաքեալներէ եւ հայրապետներէ մեզ հասած պատուիրանները եւ յորդոր կարդաց այս առթիւ միշտ եւ հանապազ աղօթել մեր Օգոստափառ Վեհապետին Սուլթան Սպա-իւլ-Համիտ Կայսեր կենացը: Մաղթանքներ բրաւ Ն. Գ. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար: Ն. Սրբազնութիւնը մաղթեց որ Կայս. Դռան ապաւէն եւ հովանի ըլլայ Հայ ժողովուրդին, ու այսպէս իր քարոզը վերջացուց: Բարոզէն ետքը Ս. Պատրիարքը Պատրիարքարանի ընդունելութեան սրահը երթալով ընդունեց եկեղեցական եւ աշխարհական բաղմաթիւ անձնաւորութիւններ, որոնց մէջ կը նշմարուէին վարչութեան անդամներէն՝ Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Գրիգոր էֆ. Խարբեան, Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան. Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը, որոնց գլուխը կը գտնուէին Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆէնտիները, արձանագրութեան դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան, Հիւանդանոցի պաշտօնեաներէն ոմանք, Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, Գալֆայեան որբանոցի մայրապետ մայր Երանուհի, Մայր Եկեղեցիի, Կէսարի Փաշայի եւ Մաքրիդիլի Թաղական Խորհուրդի անդամները:

Ս. Պատրիարքը այսօր Կայս. Պալատ գնաց Պատրիարքարանի Ա. Դրոշակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեանի ընկերակցութեամբ: Ն. Սրբազնութիւնը հաւատարմական ուղերձ մը ալ պիտի մատուցանէ յոտս Կայս. Դռանն:

—Այսօր Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի մատուռին մէջ պատարագէն յետոյ գոհաբանական մաղթանք կատարուեցաւ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան առթիւ:

—Խառն Ժողովը նիստ պիտի դումարէ այս չաթթու, Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, բայց օրը դեռ չէ որոշուած:

—Ս. Պատրիարքը, Տիկին Բարթող պէյի անուան տօնախմբութեան առթիւ, շնորհաւորական այցելութիւն ընդունեց:

—Վենետիկի Մխիթարեան միաբանութենէն Հ. Արսէն Ղազիկեան այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ:

—Ս. Պատրիարքը, երէկ, ժամը 6½ին Կայս. Պալատ գնաց:

—Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, երէկ, այցելութիւն տուաւ Ս. սենեկապետ Հաճի Ալի փաշայի, Կայս. Պալատան Ա. քարտուղար Թահսին փաշայի, Բ. քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշայի, շնորհաւորեց Նոցին Վսեմութիւնները, Վէզիրութեան աստիճանին բարձրանալուն առթիւ:

—Սիրալ է այն լուրը թէ Պեսական Խորհուրդի քաղաքային ճիւղի անդամ Բարձր. Աբրահամ փաշա Երամեան տնկողնոյ կը ծառայէ: Աբրահամ փաշա որսի գացած է:

—Տիվրիկցի հանգուցեալ Գրիգոր էֆ. Թորիկեան հետեւեալ կարեւոր կտակը ըրած է.—Աղքիներու վարժարան մը կառուցանել իր ծախքով, նաեւ մեծկակ ջրամբար մը շինել Տիվրիկի Ս. Ներսէսեան վարժարանի ընդարձակ Ս. մէջ: Հանգուցեալ բարեգործը իր հարստութեան մեծագոյն մասը կտակած է տեղւոյն վանքին ու եկեղեցիին:

—Ուսումնական Խորհուրդի անդամներէն մէկ քանին, վաղը, Պալաթի եկեղեցին պիտի երթան, ուսուցիչներուն եւ Թաղ. Խորհուրդին միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար:

—Շաբաթ օրը, Թերնաչիւ վճարումներ եղան Պատրիարքարանի պաշտօնեաներուն, Աստուածածնի տօնին առթիւ: Պատրիարքարանի պաշտօնեաներէն ոմանք մայիսէն ի վեր թոշակ չեն առած:

—Հիւանդանոցի որբերէն 16 տարեկան պատանի մը, որ կօշկակարի մը քով իր արհեստը կը կատարելագործէր երեք տարիէ ի վեր, վերջերս սկսեր է անպարկեշտ կեանք մը անցընել, իր ընկերակիցներէն խարուելով: Տղուն ծնողքը, որ հեռաւոր գաւառ մը կը գտնուի, իմանալով տղուն անվայել ընթացքը, տեղւոյն Առաջնորդարանը դիմեր ու տղուն վերադարձը պահանջեր է: Շաբաթ օրը Պատրիարքարան կանչուեցաւ այդ պատանին, ուր Բարթող էֆ. Թէլեան հարկ եղած յորդորները տուաւ. տղան նախ ուրացաւ, յետոյ խոստովանեցաւ իր ընթացքը: Պատրիարքարանը որոշեց բժիշկի մը դարմանումն յանձնել տղան եւ յետոյ իր ծնողավայրը ղրկել զայն, ուր պիտի կրնայ ապրուստը հոգալ իր սորված արհեստով:

—Պիլէճիկի Առաջն. Փոխանորդ Գրիգորիս վարդապետ, անցեալ երեքշաբթի, քահանայի մը ընկերակցութեամբ գործի համար կառքով մոտակայ գիւղ մը գացած ատեն, ծանր արկած մը անցուցեր է: Ճամբան օձապտոյտ ու զառիվար ըլլալով՝ կառքին ձիերէն մէկը առջեւի փոկը կը կտրէ եւ կառքը ուղղիձէն դուրս կ'ելլէ, որով վեց մէթր բարձր ապառաժէ մը վար կը գլորի կառքը: Կառքը երկու անգամ թաւալելով ինքզինքի վրայ, անիւները ճիշտ հակառակ ուղղութեամբ կու գան. սակայն կառքը լանսու ու եռեւի ծածկոյթը բաց ըլլալով՝ անկման առաջին հարուածին ուժգնութիւնն ու ծանրութիւնը կու գան ծածկոյթին փայտերուն ու երկաթներուն, որով վարդապետը, քահանան ու կառապանը կ'ազատին սոսկալի մահուընէ մը: Պալաքեան վարդապետին ողնայարը կը ցաւի ու ծունկերը կ'արիւնի, իսկ քահանային դաստակի ոսկորները կը բաժնուին եւ վարի կղզին ալ կը վիրաւորուի: Արկածեալները հետոյեան կ'երթան մօտերը գտնուող մեսաքի գործարան մը, ուր կը ստանան նախնական դարմանները: Քահանան անկողնոյ կը ծառայէ հիմա, թէեւ ոսկորները տեղաւորուած են:

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Էլիզ Կ. Ատաուծատուրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Մուրատ էֆ. Գ. Խէրեան, Սամսուն: (Հոգաբարձութիւն)

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

50նոց խաչ Ժ. ասիենան.—1. Տ. Սիմոն Կարապետ Մանուկեան՝ Եալոքշէհի, ընդ Օր. Աղնիս Ալիքսան Դաւանեանի: —2. Տ. Կարապետ Աբրահամ Վարդանեան՝ գիւղիր, ընդ Օր. Հայկանոյշ Կարապետեանի: —3. Տ. Խորէն Կարապետ Մերճանեան՝ գործակատար, ընդ Օր. Վերժին Կարապետ Պոյաճեանի:

Միայն խաչագին 40 դրչ. վճարողներ. —1. Տ. Ղազար Զըլոյեան՝ բեռնակիր, ընդ Օր. Ներկիզ Վարդանեանի: —2. Տ. Վահան Յակոբ Յակոբեան՝ քալէմքեար, ընդ Օր. Էօժէն Կարապետեանի: —3. Տ. Լեւոն Փիլիպոս Զահրէճեան՝ կօշկակար, ընդ Օր. Ամպէր Առաքել Տօլմաճեանի: —4. Տ. Լեւոն Մելքոն Գաղդեան՝ քալէմքեար, ընդ Օր. Մանոնիկ հանգ. Սարգիս Նիղտմեանի: —5. Տ. Կարապետ Յարութիւն Պըլբեան՝ սարիրէյ, ընդ Օր. Պէգրիս Խաչիկ Կիւմիւշեանի: —6. Տ. Այրի Հայրապետ Թորոս Բէօսէեան՝ բեռնակիր, ընդ Այրուոյ Շէղօ Յակոբ Ճըրբեանի.

Զրի.—1. Տ. Պօղոս Յարութիւնեան՝ խոնարար, ընդ Օր. Մարիամ Յարութիւն Սվաճեանի:

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼԻ)

ԻՇԼ, 31 օգոստոս.— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը Բոլա ուղեւորեցաւ, նաւային ռազմախորձերուն ներկայ գտնուելու:

ՎԻԼՏԲԱՐԹ.—Վիլհելմ կայսրը մինչեւ կայսրան ընկերացաւ Իտալիոյ թագաւորին. ներկայ էին նաեւ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը ու նախարարապետ Գոն Պիւլով կոմսը: Վեհապետները չատ սիրալիր կերպով հրաժեշտ տուին իրարու. քանի անգամ զիրար ողջագուրեցին: Իտալիոյ թագաւորը մեկնած ատեն, ժողովրդեան սուսուր բաղմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ողջունեց:

ԼԻԻԲՍԷՆՊՈՒՐԳ.—Գահաժառանգ իշխանը, որսորդութենէ վերադարձին, դիպուածով ինկաւ եւ աջ սրունքին մեծ ոսկորը կոտրեցաւ: Ընդհանուր վիճակը լաւ է:

ԼՈՆՏՈՆ.—Պոթա, Տըլարի ու Տէվէթ զօրավարները հոս հասան:

ՊՈՒՐԿՈՒԱՆ.—Ֆրանսայի համար մեռնող զինուորներուն յիշատակին կանգնուած յիշատակարանին բացման հանդիսին առթիւ, պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը ճառ մը արտասանեց ու ըսաւ.—«Զօրաւոր բանակ մը կ'ուզենք, վասն զի անհրաժեշտ է որ կարող ըլլայ Ֆրանսացիները զինուորական կըրթութիւն տանիս:»

ՍԷՆ–ՍԷՊԱՍԹԻԷՆ.— Սպանիոյ թագաւորը Ոսկեգեղմի պատուանշանը ստացաւ Պարսից Շահին:

ՖՐԱՆՏՖՈՐԹ.— Իտալիոյ թագաւորը հոս հասաւ եւ այնքէն անցուց հիւսարներու զօրագունդը որուն պետն է. ներկայ գտնուեցաւ նոյն զօրագունդին ոստնուրուն կողմէ ի պատիւ իրեն տրուած սեղանին: Հրամանատարը բաժակ պարպեց Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կենացը: Թագաւորն ալ բաժակ պարպեց Գերմանիոյ կայսեր կենացը ու զօրագունդին համար: Իտալիոյ թագաւորը իրիկուան մեկնեցաւ:

ՇԱՆԿԱՅ.— Անդլէս-չինական առեւտրական դաշնադրութիւնը չստորագրուեցաւ, վասն զի Չինաց կայսեր հրամանագիրը, այդ դաշնադրութեան վերաբերմամբ, չէ գոհացուցած անդլիական լրագրոյ պատուիրակը:

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՐՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 31 օգոստ.— Չորեքշաբթի օրը Ուելսբարքի մէջ պիտի կատարուի պղէր զօրավարներուն եւ գաղթական նաւատորմիղի միջեւ բարեգործութիւն:

ՊԵՐԼԻՆ.— Իտալիոյ թագաւորը այս առտու մեկնեցաւ: Ողջագուրեց Վիլհելմ կայսրը:

ԲՈԼԱ.— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, այսօր, Բոլա ժամանեց, նաւային ռազմախորձերուն ներկայ գտնուելու:

ՆԻԻ–ԵՈՐՔ.— Քաղ–Հաթիէն կը հեռագրեն թէ ծանր ընդհարումներ պատահեր են հիւսիսային զօրավարներու եւ Ժիւմօ զօրավարին զինուորներուն միջեւ: Մարմէլաց ու Լէմպէ քաղաքները քանդուեր են:

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման թերթերը կ'ըսեն թէ Պերլինի ֆրանսական դեսպան Նոայլի մարքիզին մեկնումը մեծ ցաւ կը պատճառէ Պերլինի բարձր դասու ընկերութեանց եւ դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ, ուր ֆրանսական դեսպանը չատ գնահատուած էր:

ԱԹԷՆԷ.— Պաշտօնական տեղեկագիրներու նայելով բուռն փոթորիկներ, հեղեղանման անձրեւներ եւ ողողումներ ապագին վնաս հասուցած են խաղողներուն, մանաւանդ Կորնթոսի, Բիւեիուսի, Բիրկոսի, ու Էլիսի մէջ: Այդ վնասները աւելի պիտի սաստկացնեն խաղողներու վաճառականութեան ենթակայ եղած հիմակուան տագնապը:

ԼՈՆՏՈՆ.—Իրաւեղէ չրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Պարսկաստանի Շահին Լոնտոն այցելութեան հետեւանքը այն պիտի ըլլայ որ առեւտրական դաշնադրութիւն մը պիտի կնքուի Անգլիոյ եւ Պարսկաստանի միջեւ:

ԲՈՒԻԶ.— Սլժէէն կը հեռագրեն թէ Զատ լիճին մօտերը 1000ի չափ Թուարէկներ յարձակեր են ֆրանսական փոքրիկ զօրախումբի մը վրայ: Թուարէկները եռ մղուեր են եւ իրենցմէ 100ի չափ հոգի սպաննուեր են: Ֆրանսացիներէն կորուստ չկայ:

—Իւմպէրեան գործին վրայ բուռն վիճաբանութեան մը հետեւանօք դատական նախորդ նախարար Պ. Կէռէն մենամարտելու համար իր վկաները ղրկեց երեսփոխան Պ. Պ. Պէռնատ եւ Բուլոնարի:

ԼՈՆՏՈՆ.— Կլանքոյէ երկաթուղիին վրայ արկած մը պատահեցաւ. 2 վագոն վնասուեցան: 23 հոգի վիրաւորուեցան:

ՊԵՐԼԻՆ.— Իտալիոյ թագաւորը հինգշաբթի առտու Պերլին այցելելու համար, Բոցսամի նոր պալատէն, կայսեր, կայսրուհիին եւ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին հետեւողութեամբ կայարանը ժամանեց, ուր ընդունուեցաւ Գերմանիոյ նախարարապետ Գոն Պիւլով կոմսին եւ Պ. Լանդէրսամ, նոյն Խորհուրդին բոլոր անդամները եւ Իտալիոյ դաղթականութեան պատուիրակները: Երբ կայսրը ու թագաւորը ժամանեցին, Պ. Գիրշնէր սա բանախօսութիւնը արտասանեց.

«Օգոստափառ Տէր,

«Ձեր Վեհափառութիւնը երբ կ'անցնի այս մուտքէն որ այնքան պատմական դիշատակներ կ'արթնցնէ, Պերլին քաղաքը պատիւ ունի բարի գալուստ մաղթել ձեզ: Պերլինի ժողովուրդը լաւ ըմբռնած է գաղթերէ ի վեր Իտալիոյ ու Գերմանիոյ վեհապետներուն եւ ժողովուրդին միջեւ տիրող բարեկամական յարաբերութեանց կարեւորութիւնը: Պերլինի քաղաքը ուրախ է յիշելով այն բարեկամական կապերը որոնք գոյութիւն ունին Սաւոյեան արքայական գերդաստանին տակ կազմուած Իտալիոյ տէրութեան եւ Հոէնձոլլերնի գերդաստանին աղդեցութեամբ առաջ եկած գերման կայսրութեան միջեւ եւ նոյն իսկ այդ երկու տէրութեանց հիմնուելէն առաջ: Պերլինցիները իրենց փառք կը համարին յիշելով Ձեր Վեհափառութեան մեծ հօրը ու հօրը կողմէ Գերմանիոյ մայրաքաղաքին տրուած այցելութիւնները: Ձեր Վեհափառութեան այս այցելութիւնը ապացոյց մըն է թէ քիչ առաջ Աւստրիոյ–Հունգարիոյ, Գերմանիոյ ու Իտալիոյ միջեւ վերանորոգուած Երբեակ Զինակցութիւնը պիտի չարունակուի եւ թէ Իտալիոյ Տէրութիւնը որդան է տեւական ու հաստատուն ընել ընդհանուր խաղաղութիւնը: Այդ այցելութեան առթիւով կը մաղթեմ որ տիրէ այն խաղաղութիւնը որուն ամէն ոք կը փափաքի: Աստուած օգնէ ձեզի.»

Իտալիոյ թագաւորն ալ համակրալիր խօսքերով պատասխանեց ու շնորհակալութիւն յայտնեց: Յետոյ Պ. Բիրչների աղջիկը ծաղկեփունջ մը մատոյց Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին: Թափօրը ճամբայ ելաւ դէպի զինարան: Գերման ժողովուրդը համակրական եռանդագին արտայայտութիւններ կ'ընէր եւ խտալական դաղթականութիւնն ալ էվիվա իլ ռէ կ'աղաղակէր:

—Այս առտու զինարանի բակին մէջ կատարուեցաւ 41 դրօշներու օրհնութիւնը: Ներկայ էին Գերմանիոյ կայսրը, կայսրուհին, Իտալիոյ թագաւորը եւ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը:

ԲԱՐԻԶ.—Պարսից Շահը ուրբաթ առտու Ռամպուլիէ գնաց, ուր սեղանի հրաւիրուած էր Հանրապետութեան նախագահին կողմէ: Պարսիկ վեհապետը ու հետեւորդները Էլիզէ Բէլէսին կառքերով գացին Մոնբարնաս կայարանը: Շահը հոն ընդունուեցաւ պրտաքին գործոց նախարար Պ. Տելքասէի, ոստիկանութեան վերատեսուչ Պ. Լէրմի եւ ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ: Շահը մասնաւոր վագոն–սալոն մը. չատ ուրախ էր եւ մէկ քանի վայրկեան տեսակցեցաւ Պ. Լէրմի հետ: Հարցնողներ եղան Պ. Լէրմի թէ Շահը ֆրանսերէն դիտէ՞: Պ. Լէրմի ըսաւ թէ չատ լաւ կը հասկայ եւ քանի մը բառով կը պատասխանէ, ինչ

ՋՂԱՑԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԻՍՑԷՐ, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՐ

Ամենէն հնչին պատճառով շատ մը գամ ջղային հիւանդութեան կենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ենթադրելու զայն հիւանդութիւնը սահմանաբար կրկնաջանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակ ներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած առեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսորուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակին ալ չուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։ Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կարգ անցնելու և աղդեցութիւնը կորսնցնելու։ Ան քունութիւնը, ֆնաշրթիկութիւնը, կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խեղդութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսկու անկարողութիւնը, յանկարծութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հաղը, սրտի բաբախումը, մարելիքը, սրգմօսը. մըղձաւանջը, կանանց սովորական անկանոնութիւնը, դժուարադաշտանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըկ բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԴ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշաց։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի վաճառոցներու մէջ։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հուս փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երկչաւորեալ դոյգը՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխառութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահեր։ 1901ին ապահովագրեալց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ տիպերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անհամեմատ և շահաւոր պայմանագրութիւն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է ըլլայ զբաղման, համբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և մի չեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տիպերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրէն հաշուի առնելու։ այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ։ 30 օր այս մանաժամ իւրաքանչիւր վճարմանն համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջանին չարունակելու առանձնաշնորհումը յետամնաց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով։ մէկ տարիվաղ ընելէ յետոյ իրաւունք կոտուսա չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, առնէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քննիչ Պատուիրակ

Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ

Գոլիս, Հուիթալ խան

Վայվոտա փողոց, Վլիթալիս խան

Գալաթիա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ քանող շոգ.

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ռումինեան	10500	Էմիբշիրն	3500
Բէլգրիան	10500	Արմ.ընն	3000
Լանքասդրիան	9000	Արմենիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Ֆօլօմպիան	8000	ԱՔԷնիան	2500
Ֆօրմիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պսպոնիան	8000	Ալզաշիրն	2500
Միրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վալմնիան	3700	Օրօրդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի ափերէն կը ինդրուի իրենց ապրանքի այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւի ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ

600 մաքսատան հին տեղը

ՄԱԹԻՔՕ se ԿՈՒՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԴՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅՈՎ ՆԵՐԿԱՅՈՒՄ

Մի վիպն Բիւրուի Մաթիքօի տերիւով պատրաստուած այս ներարկում մէկ քանի տարուան մէջ սիեղկական համբաւ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամէնէն յամառ վիզատապները։

ՔԱԲՍԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխուսափելի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյլոյ խէժի քաբսիւլներու։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրաւունքով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը (20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կենդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բաբաքէօյ Գալաթիա

Գործակալ, Գոլոյոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզը փողոց, Օսմ. նամակատան դէմը։

Դեպ-գործակալ Գոլոյոյ կողմը Պ. Ի. Զատօի Մարբուճճլար Զարբեր խան. թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ տնէն դուռ. արդարատեսակ առուտուրեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր գնահանդէսները, դիպլոմներն ու կօշկակարները իսկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը տարի 400է աւելի տարբեր գիւղական գործ է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։ Մանաւանդ գաւառաց մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին ՊԷՔԵ, Շեմակ համար, Ղալաթիա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Եան. Թիւնէլի Եանա. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվայի Սիրասի-ին դիմաց թիւ 18։

ՍԿԻՒՏԱՐ Զարչի Պոյու։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդարձակ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեսայի

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Ալպանս	1089	Գօմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթ.	3607	Գոնկս	2906	Կրուտնս	1695	Մարենկս	2273	Սարֆս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոզս	2377	Տիտս	4311	Հիտալիս	1581	Միքատս	3357	Միլիս	1193
Պասսոն	1822	Տօմինս	937	Հինտս	3720	Միլս	1057	Մրէրս	1200
Գօրտինս	1264	Տուրս	2383	Հօրանիս	3600	Մօնդէպելլս	1735	Թասս	1328
Գրանս	1076	Տրաբս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրիւնս	841	Տինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թօլէտս	1470
Դէլրս	1671	Էլտորատս	1520	Ձիւնս	1080	Ոնտարիս	4036	Թորքիտս	487
Դալիբրս	1337	Էքազս	1841	Ֆիէս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպին	2429
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆօլքիրս	2307	Բալէրմս	1637	Վասրս	1914
Գազս	1094	Ֆինանտ	1828	Ֆօլնս	1700	Բօլս	510	Զօլս	1289
Զիբակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիալիս	2229	Զօլիուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանդս	2272	Բինալտս	1663	Եէտս	1850
Գրիս	2697	Կալիլէս	3060	Լիվերնս	1643	Բոլլս	1613	Զէրս	1200
Գօլօրատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Թօֆիս չոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղեւորած է։

Օրֆլս չոգենաւը, նաւապետ Ճօնսն, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՏ

Թիւ 23—24 Բիւչէք Միլլէթ խան. Ղալաթա 377

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՐՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թոմզուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարեալապէս համոզուած էի որ տգեղային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ խնորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆԸ և քանի ուտէր կը դիրնար, կ'ուժգնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մոնտոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորկարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց ամբիս ու դօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառոյգ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ մեծցընեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնպարթ փողոց Թ. 17

ՍԱՐԿԻՍԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարանաներու ու դեղի վաճառոցներուն մէջ։

21—26

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ Ն. ԲԱՖԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Սեպտ. 1ի Սիրասի Անտ. եղերքէն

ՄԵՏՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 2ին Սիրասի. ուղ. Մաքսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք Տեղեկութեանց համար դիմել Գ. գրասենեակին Թ. Հոդ ՆԳարաֆին վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՓԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը քանեցնէ Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Բանիսոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վերլա	3229
Ջամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8843	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2358
Մեքսիկա	7392	Ալէքսօ	2181
Ուրանի	7269	Շէքսպուրկ	1614

Վերիա չոգենաւը, նաւապետ Քրոսբը, ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս պիտի հասնի սեպտեմբեր 30ին։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻՍԷՐ

Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ճրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ամենաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով գարդարուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիւերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսարերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր չաբթէ չաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տեսարի պիտի ելլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տեսարէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախսեր են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսարերով կամ սեռիներով եւ կամ ցոնակազմ հատորներ 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցեանքներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պարմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը դիրք կը ստանայ ապագայ գիրքի բարձրագոյններէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս-Պիղոյոց, թիւ 17։ Ենդբոցին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թահսատալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտերէններ ինչպէս նաեւ թուլրքի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու տարբերակ դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ դիներու դիւրազանց ժամանումը Փափաքողներուն քաթալոգը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստի Պաք և Դ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցակ դրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Պ. Լաքատիէ Որդի եւ Ընկ. 28. — Ռիւ Շանթօտէնու։
ՊՈՒՐՍԱ.— Պ. Պ. Ապաք եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Պ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱԼԻՐԷ.— Պ. Հ. ՌոզանՅալ.
ՌՈՒՄՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԼՈՆԱ.— Պ. Եէւոն Ազտոնի
ՋՄԻՒՐՆԻԱ.— Պ. Հայնրիխ Վանրնկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻԻ.— Պ. Մ. Բաքիանօ.
ՓԷՏԵՐՍԲՈՒՐԳ.— Պ. Ֆրանքլ Շիֆֆներ.
ՕՍՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Գետրոսեան եղբարք.
ՏՐԱԲԻԶՈՆ.— Պ. Ադիս Գ. Ինճիճեան.
ՍԵՒԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մանճատուրեան.
ԲԷՅՐԻՏ.— Պ. Յակոբ Մոմճ եան.
ՌՈՏՈՒԹԸ.— Պ. Յակոբ Բուսմուտ.

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական ելթեւեկութիւններ

Գ. 20/2 Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 21/3 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, դաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր Սաիտ, Եաֆա, Գէրուք, Թարապուլուս-Շամ.
Գ. 21/3 Պուրկազ, Վարնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Հ. 22/4 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ
Հ. 22/4 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 23/5 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 24/6 Տարտանել, Միտիլլի, Իզմիր, Փիրէ, Թալ ապլուս-Շամ, Գէրուք, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէ ի։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի Գօրսոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր։

Անունը	Թոնս	Անունը	Թոնս
Բամբէգ	3000	Թիպս	2500
Անգիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Քիանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւէթ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Ուիթա խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31. Ճէյմս Ստրիթ Լիվերբուլ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Եւթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) Երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՆԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ				ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ			
ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ					ԿԱՌԱԽՈՒՄԸ			
Թ.34 խառն Առտս.		Թ.36 խառն Իրկն.			Թ.31 խառն Առտս.		Թ.33 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.		Ժ.	Վ.	Ժ.	Վ.
10	55	7	45	մկն. Բարաքէօյ կամուրջ ժմ.	3	50	11	40
11	20	8	10	ժմ. » մկն.	3	25	11	15
11	45	8	27	մկն. Հայտար Փաշա ժմ.	3	12	10	58
12	50	9	40	ժմ. Բէնտիք կն.	1	58	9	44
1	—	9	50	մկն. » մ.	1	43	9	30
1	22	10	15	» Թուզլա »	1	23	9	8
1	43	10	40	» Կէյկպէ »	1	2	8	48
2	8	11	2	» Տիլ Իսքէլէսի »	12	33	8	15
2	19	11	13	» Թաշխանճիլ »	12	19	8	4
2	40	11	34	» Հէրէքէ »	12	8	7	52
3	1	11	54	» Նարքմա »	11	41	7	25
3	15	12	7	» Թիւթիւն Զիֆթլիք »	11	29	7	10
3	27	12	21	» Տէրինճէ »	11	18	6	59
3	42	12	35	ժմ. Իզմիտ մկն.	11	—	6	43
4	7	—	—	մկն. » ժմ.	—	—	6	18
4	41			» Պէօյիւք Տէրպէնտ »			5	42
5	14			» Սապանճա »			5	12
5	41			» Հափտիկ »			4	54
6	28			» Կէյվէ »			3	58
6	54			» Աք Հիսար »			3	32
7	29			» Մէքէճէ »			3	3
7	59			» Լէֆքէ »			2	29
8	37			» Վէզիր Խան »			1	51
9	20			ժմ. Գիւլէճիք մկն.			1	10
9	35			մկն. » ժմ.			1	—
10	45			» Բարաքէօյ »			12	10
11	29			» Պօդեիւք »			11	34
12	22			» Յէն Էօնիւ »			10	57
12	54			» Զուրուր Հիսար »			10	24
1	35			ժմ. Էսկի Շէհիր մկն.			9	45
երկն.					առտ.			

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ			ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ	
Կառ. Թ. 222 խառն Առտս.				Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
10	25		մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1	25
11	7		» Կէօշէկ Բրուրք »	12	45
12	5		» Սապանճա Բունար »	12	3
12	59		» Ալաեունա »	11	7
1	41		» Զէքիւրկէր »	10	23
2	37		» Տէօյէր »	9	35
3	6		» Իհսանիյէ »	8	50
3	30		» Համամ »	8	23
3	44		» Կապլիկէզ համամ »	8	14
4	31		» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11		» Գէօյիւք Զօպանլար »	6	50
6	6		» Զայ »	6	3
6	51		» Իսհագու »	5	10
7	15		» Նասսիան »	4	45
7	46		» Աք Չէհիր »	4	23
8	18		» Ագարի քէօյ »	3	43
9	—		» Զավուչէմը քէօյ »	3	5
9	38		» Իլկին »	2	33
10	25		» Գատըն-Խանը »	1	39
11	20		» Սէրայ-Ինի »	12	57
11	52		» Մէյտան »	12	17
12	52		» Բունար-Գաչը »	11	12
1	30		ժմ. Գոնիա մկն.	10	30
երկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ			ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ	
Կառ. Թ. 122 խառն Առտս.				Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—		մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	10	—
12	44		» Աք Պունար »	9	18
1	24		» Այրիս Քէօյ »	8	46
2	4		» Գէյլիք Ախուր »	7	58
3	9		» Սարիքէօյ »	7	1
3	58		» Գիշէր »	6	4
4	35		» Մասիլէր »	5	27
5	9		» Գէյլիք Քէօփրիւ »	5	—
6	3		» Բօլաթլի »	4	16
7	21		» Մալի Քէօյ »	2	49
8	15		» Սէնճան Քէօյ »	1	47
9	—		ժմ. Էնգիւրիւ մկն.	1	—
երկն.				առտ.	

ԱԼԱԵՈՒՆԴԷՆ ՔԷՕԹԱՀԵԱ

ԵՐԹ			ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ	
Կառ. Թ. 322 խառն Առտս.		Թ. 324 խառն Իրկն.		Կառ. Թ. 321 խառն Առտս.	Թ. 323 խառն Իրկն.
Ժ.	Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1	5	11 15	մկն. Ալաեունտ ժմ.	12 30	10 35
1	25	11 35	ժմ. Քէօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ			ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ	
Կառ. Թ. 426 խառն Առտս.				Կառ. Թ. 425 խառն Առտս.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
5	56		մկն. Համիտիէ ժմ.	4	35
6	14		ժմ. Ատա-Բազար մկն.	4	17